

Извјештај о самоевалуацији студијског програма ШУМАРСТВО
60 ECTS и ШУМАРСТВО 120 ECTS

Децембар, 2022.

Овај документ израдила је Комисија за израду самоевалуционог извјештаја за студијски програм *Шумарство 60 и 120 ECTS* на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци у саставу:

- Доц. др Владимир Петковић, предсједник,
- Доц. др Бранислав Цвјетковић, члан,
- Божица Марић, дипл. инж. шум., члан,
- Јелена Чучковић, ма, члан.

именована Одлуком Научно-наставног вијећа Шумарског факултета у Бањој Луци, број: 17/3.517-2/22, од 16.05.2022. године. Основни подаци о висококшколској установи дати су у табели 1, а подаци о ОЈ Шумарски факултет дати су у табели 2.

Табела 1 Општи подаци о високошколској установи – Универзитет у Бањој Луци

Преглед	
Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и e-mail адреса институције	Универзитет у Бањој Луци, Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78 000 Бања Лука Република Српска, БиХ Е-пошта: info@unibl.org
Интернет адреса	www.unibl.org
Назив, број и датум акта о оснивању	РЕПУБЛИКА СРПСКА – НАРОДНА СКУПШТИНА Закон о високом образовању (Службени гласник Републике Српске, Број 67/20)
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	401017720006
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01040251
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	РЕПУБЛИКА СРПСКА
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	Број: 02/04-3.1161-7/16 од 04.05.2016. године
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.23/602-3900/09, од 22.06.2009. године.
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	07.23/612-625-2/10, од 12.11.2010. године.
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	1. Академија умјетности, Драгана Пурковић-Мацан, ма, редовни професор 2. Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет, др Саша Чворо, ванредни професор, 3. Економски факултет, др Миленко Крајишник, редовни професор, 4. Електротехнички факултет, др Зоран Ђурић,

	редовни професор 5. Машински факултет, др Александар Милашиновић, редовни професор 6. Медицински факултет, др Ранко Шкрбић, редовни професор 7. Пољопривредни факултет, др Златан Ковачевић, редовни професор 8. Правни факултет, др Жељко Мирјанић, редовни професор, 9. Природно-математички факултет, др Горан Трбић, редовни професор 10. Рударски факултет, др Владимир Малбашић, редовни професор, 11. Технолошки факултет, др Борислав Малиновић, ванредни професор 12. Факултет безбједносних наука, др Предраг Ћеранић, ванредни професор 13. Факултет политичких наука, др Ранка Перић-Ромић, ванредни професор 14. Факултет физичког васпитања и спорта, др Борко Петровић, редовни професор 15. Филолошки факултет, др Биљана Бабић, редовни професор, 16. Филозофски факултет, др Срђан Душанић, редовни професор 17. Шумарски факултет, др Маријана Каповић Солломун, ванредни професор
Контакт особа (за посјету)	Проф. др Страин Посављак, проректор
Број телефона	+387 51 321 181

Табела 2 Општи подаци о ОЈ Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци

Подаци о организационој јединици	
Назив организационе јединице	Универзитет у Бањој Луци, Шумарски факултет
Адреса	Булевар Војводе Степе Степановића 75А, 78 000 Бања Лука
Контакт телефони и факс	+387 51 460 550
E-mail	info@sf.unibl.org
Веб-адреса	www.sf.unibl.org
Одговорна особа за самоевалуацију	Проф. др Маријана Каповић Солломун, декан
Контакти одговорне особе (E-mail, телефон)	info@sf.unibl.org , +387 51 460 550

САДРЖАЈ

I	Уводни дио	1
	Сажетак	1
1.	Историја и организација Шумарског факултета	2
II	Критеријуми	14
1.	Студијски програм Шумарство	15
1.1.	<i>Организационални контекст студијског програма, исходи учења и образовни циљеви</i>	15
1.2.	<i>Веза између циљева и садржаја студијског програма</i>	17
1.3.	<i>Наставни планови и програми</i>	18
1.3.1.	Усклађеност професионалних и академских захтјева	24
1.3.2.	Усклађеност наставног плана и програма	24
1.3.3.	Оптерећење	25
1.3.4.	Повезаност између процеса учења организације и садржаја наставног плана и програма	26
1.3.5.	Упис на II циклус студија	26
1.3.6.	Студирање на II циклус студија	26
1.3.7.	Завршни рад	27
2.	Људски ресурси	30
2.1.	<i>Квалитет наставног особља</i>	30
2.2.	<i>Структура запослених</i>	30
2.2.1.	Усавршавање наставног особља	33
2.2.2.	Избор и напредовање наставног особља	33
2.2.3.	Управљање људским потенцијалима	35
2.2.4.	Наставно особље/студенти однос	36
2.2.5.	Административно и помоћно особље	36
2.2.6.	Наставни процес и методе едукације	37
2.2.7.	Истраживање и научно-истраживачки рад	38
3.	Студенти	42
3.1.	<i>Учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту</i>	42
3.2.	<i>Упис и напредовање студената, признавање и сертификација</i>	44
3.3.	<i>Укљученост студената у побољшање процеса подучавања / учења</i>	45

3.4.	<i>Цјеложивотно учење</i>	45
3.5.	<i>Едукација студената и консултације</i>	46
3.6.	<i>Систем жалби</i>	46
3.7.	<i>Учешће студената у одлучивању</i>	46
4.	<i>Међународна сарадња</i>	48
4.1.	<i>Мобилност студената и наставника</i>	49
4.2.	<i>Процедуре за подршку међународним активностима</i>	51
5.	<i>Ресурси за учење и подршка студентима</i>	51
5.1.	<i>Простор и опрема, информатички и библиотечки ресурси</i>	51
5.2.	<i>Анализа података</i>	53
5.3.	<i>Информациони системи</i>	58
5.4.	<i>Презентација информација за јавност</i>	59
5.5.	<i>Политика комуницирања са јавности</i>	60
6.	<i>Интерно осигурање квалитета</i>	61
6.1.	<i>Политика и процедуре за унутрашње обезбјеђивање квалитета</i>	62
6.2.	<i>Укљученост субјеката</i>	63
6.2.1.	<i>Улога студената у управљању и систему унутрашњег обезбјеђења квалитета</i>	63
6.2.2.	<i>Трећа мисија</i>	64
6.3.	<i>Процедуре за обезбјеђивање квалитета студијских програма</i>	66
6.4.	<i>Унапређење студијских програма</i>	67
III	<i>Завршни дио</i>	68
1.	<i>Закључак</i>	68
2.	<i>SWOT анализа</i>	68
2.1	<i>Снаге</i>	68
2.2	<i>Слабости</i>	70
2.3	<i>Прилике</i>	70
2.4	<i>Пријетње</i>	71
3.	<i>Завршна разматрања</i>	73

I Уводни дио

Сажетак

Самоевалуациони извјештај студијског програма Шумарство на другом циклусу студија Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци припремљен је као цјелина која садржи три поглавља:

- Уводни дио;
- Критеријуми;
- Завршни дио.

У уводном дијелу дати су подаци о историји Шумарског факултета. Такође, описане су предности, фундаменталне вриједности и правац у коме се развија Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци.

Дио „Критеријуми“ садржи оцјену испуњености Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини, утврђених од стране Агенције за развој високошколског образовања и обезбјеђивање квалитета.

Детаљно је испитано и описано тренутно стање за сваки од критеријума које је утврдила Агенција. Сви подаци поткријељени су доказима – позивањем на одговарајуће документе и веб адресе. Приложене су и табеле са подацима о опреми, наставним плановима, студентима, наставном и административном особљу, међународној сарадњи и научно-истраживачком раду.

Завршни дио садржи SWOT анализу тренутног стања у којем се Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци налази. Истакну те су снаге и слабости Факултета, као и прилике и пријетње са којима се у наредном периоду неминовно сусреће ова организациона јединица Универзитета, као и сам Универзитет. На самом крају су презентована коначна разматрања о испуњености критеријума за акредитацију високошколских установа у БиХ од стране Шумарског факултета.

1. Историја и организација Шумарског факултета

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци је високошколска институција са тридесетогодишњом традицијом, добрим наставничким и административним особљем, позиционирана у близини центра града у групи са још неколико факултета и која ће у пар наредних мјесеци преселити у нову зграду кампуса Универзитета у Бањој Луци. Факултет је настао у тешким, ратним условима, али веома успјешно образује стручњаке из области шумарства. Упоредо са тим, Факултет даје потребна знања за научна истраживања у разним областима савремене шумарске науке.

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци је високошколска институција чија је основна дјелатност научно-наставни и научно-истраживачки рад. Шумарски факултет у Бањој Луци настао је почетком ратних дешавања у Босни и Херцеговини. На основу Одлуке Предсједништва Српске Републике бр.01-756/92, од 12.09.1992. Шумарски факултет мијења своје сједиште и пресељава се из Сарајева у Бања Луку. Након стицања елементарних услова извршена је регистрација Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци у Основном суду у Бањој Луци, У/И2920/92. На основу Одлуке бр.01-756/92, од 12.09.1992. године Универзитет у Бања Луци даје сагласност за избор наставника, виших асистената и асистената у звања у којем су били на Шумарском факултету у Сарајеву. Истом Одлуком омогућено је Наставно-научном вијећу Шумарског факултета у Бања Луци, да покреће поступке избора нових наставника, виших асистената и асистената у складу са Законом о универзитету (Сл. лист СР БиХ, бр.39/90). У складу са Одлуком бр. 01-756/92, од 12.09.1992. године, у 1992/93. години, Министарство образовања, науке и културе Српске Републике, именovalo је Управни одбор и декана Шумарског факултета Универзитета у Бања Луци проф. др Ратка Чомића. На основу члана 9., тачка 2., Закона о универзитету (Сл. гл. РС, бр.12/93), Управни одбор је предложио Статут Шумарског факултета у Бања Луци, на који је дата сагласност од стране Министарства образовања, науке и културе Републике Српске (Сагласност бр. 02-840/94, од 12.06.1994.). Декан Факултета, уз сагласност Управног одбора, доноси Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста радника Шумарског факултета у Бања Луци (бр 89/93, од 16.03.1993.). Од стране новоформираног Наставно-научног вијећа и сагласности шумарске оперативе из Републике Српске, потврђен је Наставни план за основни студиј општег профила шумарског инжењера са Шумарског факултета из Сарајева који је усаглашен са наставним планом Шумарског факултета из Београда. Након доношења Закона о универзитету, Наставно-научно вијеће, на основу Члана 25. Статута, доноси Пословник о раду (бр.1262/94, од 14.07.1994.).

У школској 1993/94. години, настава је организована за све четири године студија. Уписани су студенти који су претходно студирали на Шумарском факултету у Сарајеву, Шумарском факултету у Загребу и Шумарском факултету у Београду. За прву и другу годину студија извођена је редовна настава, а за трећу и четврту годину тзв. блок настава. За студенте борце и студенте који се образују уз рад, организована је тзв. консултативна настава, а у складу са њиховим расположивим временом.

И у наредним школским годинама (1994 - 2000. године), није било много застоја и проблема у извођењу наставно-научног процеса на Шумарском факултету у Бањој Луци. Настава је поред Технолошког и Машинског факултета извођена и у просторијама Економског факултета, а дио канцеларијског простора коришћен је на Правном факултету. Носилац образовне дјелатности и научноистраживачке активности на предметима стручних програмских основа су наставници са Шумарског факултета у Београду. Значајну подршку, нарочито на предметима општих програмских основа дају наставници и сарадници са других факултета Универзитета у Бањој Луци.

Од стране ЈПШ „Српске шуме“ обезбијеђена су финансијска средства и по раније припремљеним пројектима извршена је адаптација просторија на трећем спрату зграде факултетског комплекса. Реконструкцијом овог простора добијене су четири предаваонице и двадесетшест просторија (укупно око 1100 m²). Коришћење овога простора стављено је у функцију у школској 2000/2001. години. На овај начин су створени услови за примјереније извођење наставе, па је и особље из Београда, ангажовано у допунском радном односу, почело изводити наставу и више пута у току семестра. Од школске 2007/08. године Универзитет у Бањој Луци је интегрисан, са факултетима као организационим јединицама, па тако и Шумарски факултет функционише као организациона јединица Универзитета.

У међувремену, Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци организовао је магистарске студије из области „Уређивање шума“ као и специјалистичке студије из области „Сјеменарство, расадничарство и пошумљавање“ и „Заштита шума“. Тиме је Шумарски факултет започео самостални процес образовања кандидата на вишем циклусу студија.

Као резултат интеграције Универзитета и потребе за реформом образовног процеса у складу са Болоњском декларацијом, приступило се изради новог наставног плана и програма. У оквиру пројекта „Teaching process improvement at Forestry Faculties in Bosnia and Herzegovina – Alignment of syllabus and curriculum with Forestry Faculties which signed Bologna's Declaration“ и у сарадњи са The University of Live Sciences (UBM), Aas, Norway током 2007. године, радило се на изради новог наставног плана и програма Факултета. Као резултат овог пројекта Факултет је на сједници Научно-наставног вијећа одржаној 17.05.2007. године усвојио нови наставни план и програм усклађен са Болоњском декларацијом, са системом студирања 3+2+3, што је одобрено од стране Универзитета и ресорног Министарства. Прва генерација студената по овом наставном плану и програму

уписана је школске 2007/2008. године. Поред тога, на сједници Научно-наставног вијећа одржаној 23.07.2009. године, усвојен је наставни план и програм другог циклуса за два усмјерења „Шумарство” и „Управљање шумским ресурсима на природним основама”, а прва генерација студената другог циклуса студија (мастер) уписана је 2010/11. године.

Након примјене НПП усклађених са Болоњском декларацијом уочени су одређени недостаци, који су посебно истакнути у оцјени самоевалуационог извјештаја од стране Catalunyan Accreditation Office (AQA) and Council of Flemish University Colleges (VLHORA) - TEMPUS пројекат ESABIH. Препоручено је Факултету да је за побољшање НПП потребно увођење међународне димензије у циљевима студијског програма, повећање мобилности студената и фонда часова практичне наставе на локалном и међународном нивоу, увођење опционих модула студирања, трансформацију двосеместралних предмета у НПП, ревизија ECTS бодова, увођење система менторства за сваку годину студија и увођење предмета о лидерству и предузетништву у шумарству. Због тога се током школске 2011/12. приступило реформи наставног плана и програма, након чега је Научно-наставно вијеће 22.06.2012. године усвојило нови наставни план за сва три циклуса студија, са системом студирања 4+1+3. Рјешењем број: 07.023/612-325-1/12 од 28.8.2013. године Министарства просвјете и културе РС (даље: Министарства) покренут је студиј другог циклуса, Шумарство 60 ECTS, који је одлукама Сената Универзитета број: 02/04-3.535-106/15 од 26.3.2015. године и број: 02/04-3.123-9-3/20 од 30.1.2020. измјењен у оквиру дозвољених граница. Рјешењем број: 19/6-040/6-8-5-2/18 од 9.9.2019. године Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС утврдило је да Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци испуњава услове за извођење студијског програма Шумарство 120 ECTS који је модернизован у складу са потребама привреде.

Током 2015. године покренуте су докторске студије по Болоњском систему за шта је добијена дозвола надлежног Министарства број 07.023/612-325-1-1/12 од 23.10. 2015. године.

Одлукама Сената бр. 02/04-3.1395-12/22 од 07.07.2022. и 02/04-3.1395-13/22 од 07.07.2022., а у складу са чланом 26. Закона о високом образовању, донешене су одлуке о измјени наставних планова и програма првог и трећег циклуса студија који су унапријеђени и модернизовани. Првом циклусу су додати предмети које проширују знања из области Ловства док је на трећем циклусу проширен избор студентима трећег циклуса, гдје поред постојећих области: Шумарске генетика и оснивање шума, Планирања газдовања шумама и Узгоју шума, проширује се спектар понуде нових знања на предмете из области Силвиекологије, Коришћења шумских ресурса, Економике и организације у шумарству, Ловства и Интегралне заштите шумских екосистема при чему је задржан јединствени концепт излазног профила (доктор шумарских наука), број ECTS поена и исходи учења.

Научно-истраживачка дјелатност на Факултету одвија се кроз неколико сегмената: међународном и међууниверзитетском сарадњом, индивидуалним радом и усавршавањем наставника и сарадника, обуком запослених у привреди, организовањем семинара, савјетовања и другим активностима усмјереним на рјешавање проблема из домена шумарства у теорији и пракси.

Поред споразума о дугогодишњој сарадњи са Шумарским факултетом из Београда, потписани су споразуми са Биотехничким факултетом из Љубљане, Шумарским факултетом из Скопља, Институтом за низијско шумарство и животну средину из Новог Сада, Институтом за кукуруз из Београда, Хрватским шумарским институтом из Јастребарског, затим споразуми са EURO-PARC Consulting GmbH - Regensburg, Germany, NORAGRIC Norwegian University of Life Sciences - Aas, Norway и University Missouri - school of natural resources department of Forestry – Columbia, USA. Факултет је члан и Конференције CoonDDEFFS (Conference of Deans and Directors of European Forestry Faculties and Schools), која је одржана у Мадриду од 29.05. до 30.05.2009. године, на којој је прихваћена и потписана Резолуција о развоју мреже образовног и научно-истраживачког система од стране 32 шумарска факултета, института и школе, а наш Факултет је један од оснивача ове асоцијације.

Овом Резолуцијом Факултет је објединио споразуме о сарадњи са већином шумарских високошколских институција у Европи, Русији и Америци и стекао могућност сарадње у образовном и научно-истраживачком раду на свим нивоима.

Шумарски факултет је први координатор CEEPUS мреже на Универзитету у Бањој Луци, а реализовао је ЕРАСМУС К2 пројекат као и кредитну размјену студената са Менделовим Универзитетом у Брну и друге билатералне облике сарадње. На мобилност студената и наставника се ставља све већи акценат у циљу повећања капацитета знања и проширења обима сарадње на пољу науке и образовања између Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци и европских институција.

Основна дјелатност Факултета односи се на образовање кадрова за потребе шумарства Републике Српске. Због тога је главна мисија Факултета да обезбиједи додипломске, постдипломске, специјалистичке и остале наставне програме доброг квалитета и релевантности, чији је циљ да се створе високо-квалификовани стручњаци. Због тога Факултет је непрекидно настојао да помаже и сарађује са студентима и њиховим организацијама. Та сарадња прије свега се односила на побољшање свих облика наставе, организовање шумаријада, студентских спортских игара, укључивање студената у реализацију пројеката, студијска путовања и др.

У оквиру IAESTE – International Association for the Exchange of Students for Technical Experience и међународне размјене студената на Факултету су боравили студенти Шумарских факултета из Пољске, Македоније, Јапана и др., гдје су се упознали са образовним процесом и шумарством Републике Српске.

У оквиру програма ЕРАСМУС К1 на Шумарском факултету су боравили студенти и наставници из: Чешке Републике, Шпаније, Румуније, Пољске, итд.

Наш Универзитет, а тако и Шумарски факултет, сваке године сарађује са универзитетима из Европске уније у оквиру пројекта *JoinEU-SEE*, који омогућава стипендирање академске размјене студената, наставног и административног особља у оквиру *Erasmus Mundus Partnership* програма.

Од 2004. године Шумарски факултет два пута годишње објављује научни часопис [Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци](#) који прати актуелна дешавања из области шумарства и сродних дисциплина. Часопис се објављује на српском језику, језицима свих конститутивних народа у БиХ и на енглеском језику. Министарство за научно технолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС је сачинило [ранг листу научних часописа](#) према Правилнику о публикавању научних часописа ("Службени гласник Републике Српске", бр. 77/17) и *Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци* сврстало у другу категорију научних часописа са освојених 25 од могућих 40 бодова. Часопис је водећи научни часопис националног значаја у Републици Српској. Очекује се да часопис у наредној години буде у првој категорији. Часопис је индексиран у CAB abstracts, CrossRef, EBSCO и ROAD бази.

Поред тога, Факултет је наставио сарадњу у оквиру међународне издавачке дјелатности часописа [SEEFOR](#) (South – East European Forestry), којим се настоји у будућности обезбједити вредновање на SCI листи часописа из области шумарства. Овај часопис се издаје у сарадњи с регионалном канцеларијом EFISEE – EFI (European Forest Institute, Joensuu, Finland).

Редакциони одбор усвојио је нова правила цитирања усклађена са АРА стандардима и побољшане су методе и технике рецензирања часописа.

Факултет сваке године штампа и [Информативни билтен](#) гдје се настоји да се на најбољи могући начин резимирају догађања на Факултету током сваке школске године. Свакако најинтересантнија поглавља обухватају сарадњу и пројекте који су реализовани на факултету, активности на теренској настави и поглавља која се тичу студената. Тираж обухвата 300 примјерака.

Данас, Шумарски факултет на студијима I циклуса има 86,45% покривеност наставе властитим наставним и сарадничким особљем у сталном радном односу на Шумарском факултету, 6,63% наставним особљем са других организационих јединица Универзитета у Бањој Луци, а 9,63% покрива наставно особље са других Универзитета (Универзитет у Београду).

Укупно 76 наставника и сарадника, 16 редовних професора, 12 ванредних професора, 8 доцената, 10 виших асистената и 2 асистента. Од овог броја, тј. од 76 наставника и сарадника, у сталном радном односу је 62 (22 запослених наставника и сарадника Универзитета са Шумарског факултета и 40 запослена наставника и сарадника са осталих организационих јединица Универзитета).

Шумарски факултет непрекидно јача властите научно–истраживачке потенцијале, иако има на располагању ограничена финансијска средства од стране законодавца. Шумарски факултет је у току 2021. године израдио нову [интернет страницу](#) Факултета, која је доступна на српском језику (оба писма) и на енглеском језику.

Ова самоевалуација је проведена према Стандардима и смјерницама за осигурање квалитета у високом образовању у БиХ и Критеријумима за акредитацију високошколских установа у БиХ.

Факултет је до сада уписало 2840 студената на студијском програму „Шумарство“ и 16 студената на студијском програму „Прерада дрвета“. Просјечно је уписано 95 нових студента сваке године. Од тога броја, закључно са 31.06.2022. године, на студијском програму „Шумарство“ дипломирало је 589 студената по старом НПП-у и 282 по новом НПП-у (Болоња) и један студент на студијском програму „Прерада дрвета“ на првом циклусу студија. Звање магистра шумарских наука стекло је 5 студената, док је диплому мастера шумарства добило 33 студената. На Шумарском факултету у Бањој Луци у академској 2021/2022. годинина студију I циклуса студија било је уписано 151 студент, док је на II циклус студија било уписано 43 студента.

У складу са чланом 12. став 1. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/10) и чланом 2. став 2. [Статута Универзитета у Бањој Луци](#), Шумарски факултет у Бањој Луци је научно-наставна и научно-истраживачка организациона јединица Универзитета у Бањој Луци (табела 3).

Табела 3 Подаци о организационој јединици

РЕГИСТАР ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ	
Назив организационе јединице	Шумарски факултет
Сједиште организационе јединице	Босна и Херцеговина, Р. Српска
Општина сједишта организационе јединице	Бања Лука
Адреса-улица	Булевар војводе Степе Степановића
Адреса-број	75а
Адреса-поштански број	78000
Адреса-мјесто	Бања Лука
Телефон организационе јединице	051/460-550
Број факса организационе јединице	051/460-550
Е-адреса организационе јединице	info@sf.unibl.org
Web-адреса организационе јединице	www.sf.unibl.org
Организациони код организационе јединице у Трезору РС	0830014
ЈИБ број организационе јединице	4401017720146
ПДВ број организационе јединице	401017720146
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01040251
Декан организационе јединице	Проф. др Маријана Каповић Соломун

Органи факултета су Декан и Научно-наставно вијеће. [Састав Научно-наставно вијећа](#) дефинисан је чланом 60. Закона о високом образовању Републике Српске („ Службени гласник Републике Српске“, бр. 67/20) и чланом 53. став 1. Статута Универзитета у Бањој Луци. Надлежности Научно-наставно вијећа и декана факултета дефинисане су чланом 54. односно 60. Статута Универзитета у Бањој Луци.

Чланови Научно-наставно вијећа факултета су и студенти. Они се бирају на студентским изборима у складу са чланом 60. став 5. Закона о високом образовању, чланом 55. став 3. Статута Универзитета и одредбама [Правилника о начину избора и броја чланова Студентског парламента и избору студената у научно-наставна/умјетничка вијећа факултета/ Академије и Сената Високе школе унутрашњих послова](#). Број студената који се бирају у студентско представничко тијело Научно-наставног вијећа Шумарског факултета је 20% од укупног броја чланова из академске заједнице Шумарског факултета.

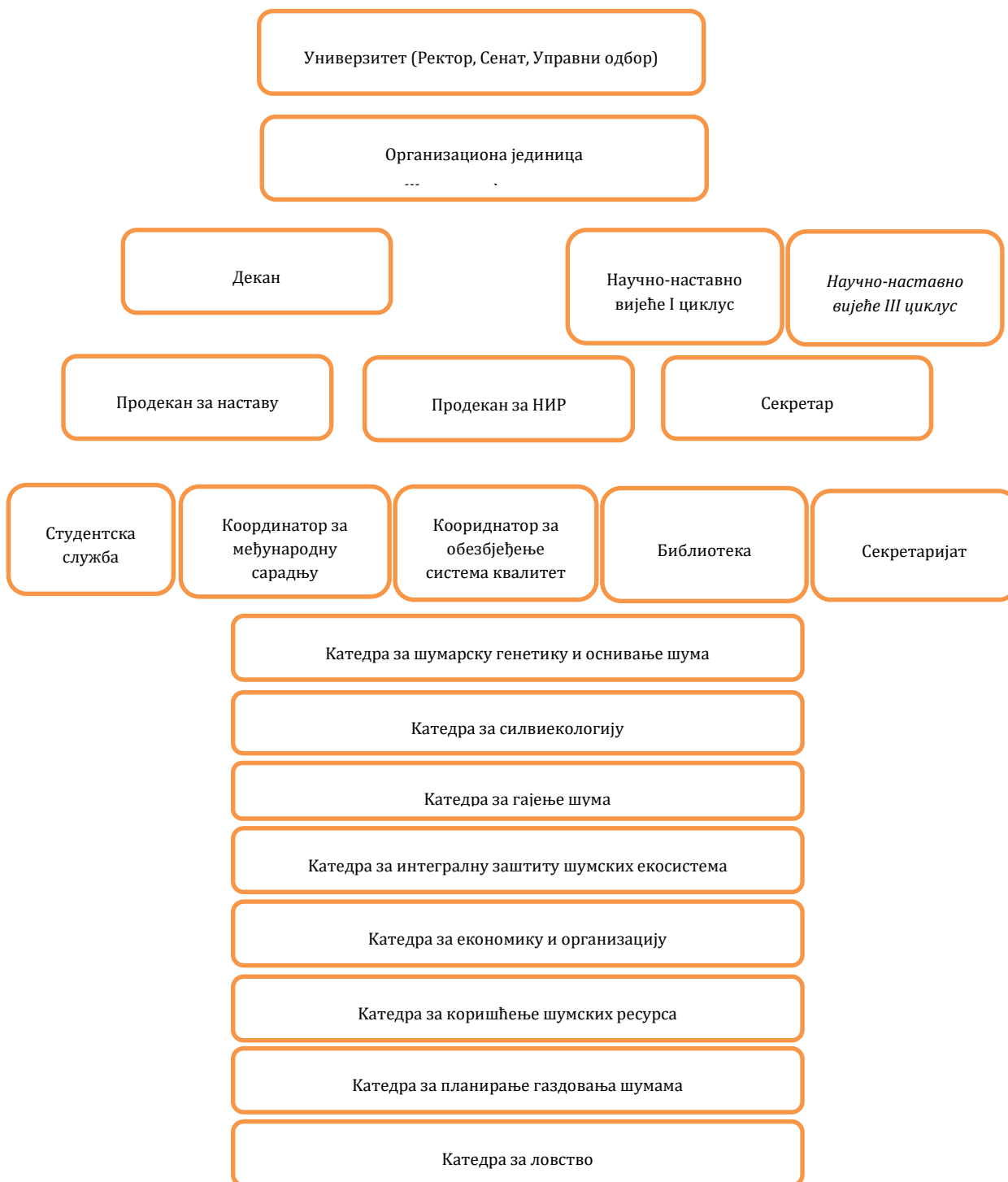
Студенти преко изабраних представника ове организације остварују комуникацију са руководством Факултета, али и надлежнима за студентска питања на нивоу Универзитета и на тај начин се боре за остваривање својих права.

Према члану 63. Статута Универзитета у Бањој Луци чланом II-3. [Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста](#) на Универзитету утврђују се број инадлежности продекана. Шумарски факултет тренутно има [два продекана](#), једног продекана за наставу и једног за научно – истраживачки рад.

Основне елементе организационе структуре Шумарског факултета чине декан са продеканима, Наставно-научно вијеће, службе Факултета и Катедре. На Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци постоје сљедеће стручне службе:

- Деканат,
- Секретаријат,
- Студентска служба и
- Библиотека.

Хијерархија те структуре приказана је на сљедећој шеми:

Слика 1 Шематски приказ организационе структуре Шумарског факултета

Надлежности стручних служби наведене су у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, којим се утврђује унутрашња организација рада Универзитета и организационих јединица, систематизација радних мјеста са описом послова који се обављају, посебним условима које запослени треба да испуњавају за обављање послова на радном мјесту, те бројем извршилаца, као и друга питања од значаја за рад и функционисање Универзитета.

Најзначајнија јединица на нивоу факултета је катедра, која покрива групу предмета који припадају истој ужој научној области. Распоред предмета по катедрама одредио је Сенат, на основу приједлога Наставно-научног вијећа факултета. Руководиоце катедри, такође, именује Сенат.

Катедра је задржала своје традиционалне надлежности. Она је надлежна и одговорна за све академске активности које су у вези са предметима и научним, односно умјетничким областима које покрива. На катедри се организује, прати и усавршава наставни процес; одговорна је за развој наставно-научног подмлатка; покреће процедуре избора и напредовања наставника и сарадника и даје приједлоге за именовање чланова комисија за изборе; води рачуна за побољшавање научно-истраживачког рада; разматра теме за израду дипломских радова, као и мастер завршних радова, магистарских и докторских теза; покреће поступке измјене наставних планова; покреће процедуре издавања уџбеника и друге литературе.

На Шумарском факултету постоји седам катедри:

- [Катедра за силвиекологију](#)
- [Катедра за шумарску генетику и оснивање шума](#)
- [Катедра за интегралну заштиту шумских екосистема](#)
- [Катедра за коришћење шумских ресурса](#)
- [Катедра за економику и организацију у шумарству](#)
- [Катедра за гајење шума](#)
- [Катедра за планирање газдовања шумама и](#)
- [Катедра за ловство за ловство \(слика 2\).](#)

Права и заштита интереса студената регулисана су одребама Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 67/2020), Статута Универзитета и [Кодексом понашања студената Универзитета у Бањој Луци](#). Студенти који су примљени и уписани на Универзитет улазе у уговорни однос са Универзитетом.

Уговором се утврђују права, обавезе и одговорности студената, услови студирања, права и обавезе Универзитета и организационих јединица према студентима.

У складу у са Болоњском декларацијом, студији се организују кроз три циклса. Циклуси образовања (први, други и трећи циклус студија) организовани су по систему „4+1+3“ али се изводи настава и за студенте другог циклуса студија по принципу 3+2+3. На Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци тренутно је организована настава на сва три циклуса студија.

Актуелни наставни план и програм по којем се изводи настава на студију I и II циклуса усвојен је 22.06.2012. године на Научно-наставном вијећу а Министарство просвјете и културе Републике Српске донијело је рјешење број: 07.023/612-325-1/12 од 28.08.2013. године којим се утврђује да Универзитет у Бањој Луци, Шумарски факултет испуњава услове за извођење првог циклуса студијског програма ШУМАРСТВО – 240 ECTS и другог циклуса студијског програма шумарство – 60 ECTS од академске 2013/14 године. Ради се о модерном и актуелном [наставном плану и програму](#) који јасно и децидно описује циљеве, исходе учења и компетенције дипломираних студената оба циклуса студија.

Министарство просвјете и културе Републике Српске донијело је рјешење број: 07.023/612-325-1/12 од 30.09.2015. године о испуњености услова за извођење трећег циклуса студијског програма [Шумарство – 180 ECTS](#), од академске 2015/16 године, чиме су остварени услови да Факултет расписује конкурс и уписује студенте трећег циклуса.

Студенти који не успију да остваре услов за упис у вишу годину студија имају могућност избора предмета из наредне академске године до укупног износа од 60 ECTS бодова, укључујући предмете из године коју обнављају, а које нису положили. Цијели поступак се објављује на интернет страници Факултета у септембру сваке године, прије почетка наредне академске године, као што је прописано [Правилима студирања на I и II другом циклусу студија](#), чланови 17. и 18.

Канцеларија за осигурање квалитета у оквиру Одјељења за наставу и студентска питања Универзитета прописује стандарде и смјернице за осигурање квалитета на свим својим организационим јединицама, па тиме и на Шумарском факултету. Све организационе јединице имају [координатора за осигурање квалитета](#) преко кога се врши комуникација на релацији Универзитет – организациона јединица. Такође, усвајен је документ [Систем квалитета](#), чији је циљ јачање одговорности и улоге органа Универзитета у Бањој Луци у области унапређења, развоја и осигурања квалитета, поступка самовредновања и оцјене квалитета, као и друга питања од значаја за унапријеђење и развој квалитета.

II КРИТЕРИЈУМИ

Самоевалуација прати критеријуме постављене у Обрасцу чек (контролна) листе (Check list) за високошколске установе и рецензенте које врше рецензију студијских програма, а са циљем провјере испуњавања захтјева сљедећих докумената:

- [Стандарди и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања \(European standards and guidelines for quality assurance in higher education area – ESG\), ENQA, 2015;](#)
- [Одлука о допуни одлуке о критеријумима за акредитацију високошколских установа у БиХ \(„Службени гласник БиХ“, бр: 96/16\);](#)
- [Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма.](#)

Извјештај проводи евалуацију студијског програма *Шумарство* на другом циклусу студија Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци кроз сљедеће критеријуме: 1) политика осигурања квалитета; 2) креирање и одобравање студијских програма; 3) учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту; 4) упис и напредовање студената, признавање и сертификација; 5) наставно особље; 6) ресурси за учење и подршка студентима; 7) управљање информацијама; 8) информисање јавности; 9) континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма и 10) периодично вањско осигурање квалитета.

У извјештају је изнесено чињенично стање о формалној и практичној испуњености постављених критеријума, те дати приједлози за побољшања гдје је то потребно.

1. Студијски програм Шумарство

1.1. *Организационални контекст студијског програма, исходи учења и образовни циљеви*

Наставно-научно вијеће усваја Наставни план и програм I и II циклуса студија. Након добијене потврде Сената Универзитета, шаље се захтјев Министарству просвјете и културе Републике Српске за лиценцирање студијског програма. Наставним планом се, између осталог, дефинишу: студијски програми, предмети на сваком студијском програму, број часова предавања и вјежби, те број ECTS бодова. Наставним планом и програмом се за сваки предмет, између осталог, дефинишу: циљеви и исходи изучавања предмета, садржај предмета, методе наставе и савладавања градива, литература, те облици провјере знања и оцјењивање.

Студијски програм Шумарство утемељен је на сљедећим документима:

- [Закон о високом образовању РС](#) ("Службени гласник Републике Српске", број: 67/20)
- [Статут Универзитета у Бањој Луци](#)
- [Статут Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци](#)
- [Упутство за израду и побољшање студијских програма](#), стр. 16
- [Правила студирања на првом и другом циклусу студија](#)
- [Наставни план и програм другог циклуса студија](#)
- Магна карта: Magna Charta Universitatum;
- Болоњска декларација: The European Higher Education Area Joint Declaration of the European Ministers of Education convened in Bologna on the 19th of June 1999;
- Прашки комунике: Towards the European Higher Education Area – Communiqué of the meeting of European ministers in charge of higher Education in Prague on 19th of May 2001;
- Сорбонска декларација: Joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system (Sorbonne, Paris, 25th of May, 1998);
- Изјава из Саламанке: Message from the Salamanca Convention of European Higher Education Institutions;
- Оквир за високоакадемске квалификације у Босни и Херцеговини: Bosnia and Herzegovina (BiH) higher education qualification framework;
- Оквир квалификација у европском простору високог образовања (QF-EHEA);
- Европски оквир квалификација за цјеложивотно учење (EQF);
- Конвенција о признавању квалификација у области високог образовања у европском региону (Лисабонска конвенција);

- Стандарди и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања (ESG)

Студијски програм мастер академских студија Шумарство има два модела и траје:

1. једну студијску године и има 60 ECTS бодова (модел 4+1+3) и
2. двије студијске године и има 120 ECTS.

Ријеч је о јединственим студијским програмима, који су креирани у складу с најновијим достигнућима шумарске науке, савременом праксом реномираних факултета у Европи и свијету, као и потребама наше привреде и друштва. Студијски програм је дефинисан тако да буде цјеловит, свеобухватан и усаглашен са другим програмима Факултета.

Програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, односно у систему високог образовања. Циљеви студијског програма, исходи учења, знања и вјештине, који се његовим савладавањем стичу, прецизно су одређени и усклађени са основним задацима и циљевима Факултета.

Основни циљ високог образовања на Шумарском факултету у оквиру студијских програма је образовање и оспособљавање студената за обављање научних и стручних послова у специфичним областима шумарства. Студијски програм другог циклуса „Шумарство“ има за циљ да образује и обучи студенте да постану квалитетни стручњаци, са специфичним и усмјереним знањима усавршеним у односу на први циклус студија, који ће бити у могућности да одговоре на сложеније изазове струке из основних области шумарства: оспособи студенте за поред обављања стручних, инжењерских послова из основних области шумарства: Екологије шумских станишта, Гајења шума, Заштите шума, Планирања и организације газдовања шумама, те Коришћења шумских ресурса, буду оспособљени за специфичне изазове гдје ће знање стећи кроз усмјерено образовање на другом циклусу студија.

Шумарство као врста студија припада групи биотехничких студијских програма. Исход процеса учења на студију Шумарства је оспособљеност стручњака за успјешно рјешавање биотехничких и економско – организационих проблема у газдовању шумама и раду предузећа шумарства. Студенти који заврше други циклус студија стичу практична и теоријска знања из одабраних предмета потребних за рјешавање комплекснијих задатака за шумарску праксу из различитих области као што су: познавања биодиверзитета шумских екосистема; диверзитета генетичких ресурса и могућности њихове заштите и конзервације; начина и техника производње сјемена и садног материјала шумских врста; гајења шума; коришћења шума, споредних и производа анималног поријекла; најзначајнијих ентомолошких и фитопатолошких проблема у шумарству; премјера, прираста и планирања газдовања шумама; познавања прераде и трговине дрветом; познавања дивљачи и газдовања

ловиштем као и познавања организаационо-економских аспеката пословања шумарске привреде.

У креирању новог наставног плана и програма учествовали су и студенти кроз учешће на сјединицама Наставно-научног Вијећа факултета на којима је разматран и усвојен важећи Наставни план и програм првог циклуса студија.

Процедура за развој, ревизију и увођење иновација у наставне планове и програме описана је у [Упутству за израду и побољшање студијских програма](#).

Студент који заврши други циклус студија стиче звање: [Мастер шумарства](#) (300 ECTS). Студенти који студирају на другом циклусу студија по систему 3+2+3, завршетком добијају 120 ECTS бодова док студенти који студирају по систему 4+1+3 завршетком студија добијају 60 ECTS поена.

При креирању наставног плана и програма водило се рачуна да постоји подударност са акредитованим високошколским установама из земаља потписница Болоњске декларације, а то су:

- **Шумарски факултет Београд**, Кнеза Вишеслава1. www.sfb.bg.ac.rs
- **Биотехнички факултет, Универзитет у Љубљани**, Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana, www.bf.uni-lj.si
- **Шумарски факултет Скопје**, <https://sf.ukim.edu.mk/>, 16-та Македонска бригада 1, 1000 Скопје.

Образовни циљеви студијског програма укључују и остварују четири [препоруче Савјета Европе](#) у вези са сврхом високог образовања (припрема студената за активно учешће у друштву, припрема за њихове будуће каријере – допринос њиховом запошљавању, подршку личном развоју и стварање широке напредне базе знања и стимулисање истраживачког рада и иновација – укључивање студената у пројекте, израде патената, такмичења, итд.

1.2. Веза између циљева и садржаја студијског програма

Документ који дефинише образовне циљеве студијског програма, као и опште и специфичне компетенције, усвојен на нивоу Универзитета, је [Упутство за израду и побољшање студијских програма](#). Садржај студијског програма у потпуности одговара циљевима студијског програма. Образовни циљеви и исходи учења су јасно дефинисани у документу [Наставни план и програм другог циклуса студија](#), а у складу са ESG стандардом 1.2. – Израда и одобравање програма.

Документ који садржи критеријуме вредновања остваривања исхода учења донесен је на нивоу Универзитета -[Упутство за израду и побољшање студијских програма](#) и усклађен је са стандардом ESG 2.5. - Критеријуми за исходе. Излазне компетенције студената су обухваћене садржајима у оквиру наставних планова и програма (силабуси предмета) - [Наставни план и програм другог циклуса студија](#), а у складу са ESG стандардом 1.2. – Израда и одобравање програма.

1.3. Наставни планови и програми

Од 2013. године настава се изводи по новом Наставном плану и програму за други циклус студија, који је предмет овог Самоевалуационог извјештаја. Актуелни [Наставни план и програм \(табела 4 и 5\)](#) је структуриран тако да прогресивно води студенте кроз дисциплину и специфичне предмете у области у којој студент жели да се усавршава. Наставни план и програм за други циклус студија ШУМАРСТВО 60 ECTS доживио је двије реформе у 2015. (Одлука о измјени и допуни наставног плана на другом циклусу студија студијског програма ШУМАРСТВО број 02/04-3.535-106/15 од 26.3.2015.) и 2020. (Одлука о измјени и допуни наставног плана на другом циклусу студија студијског програма ШУМАРСТВО 60 ECTS на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.123-9-3/20 од 30.1.2020.).

Табела 4 Студијски програм: ШУМАРСТВО 60 ECTS, II циклус студија

Усмјерење	Ста тус	Рб.	Шифра предмета	Предмет	Часова седмично		Терен дана	Часова у семестру		Терен сати	ECTS
					П	В		П	В		
I СЕМЕСТАР											
Сва усмјерења	О	1	МШ13МЕТО	Методе истраживања у шумарству	3	3	0	45	45	0	6
Силвиоекологија и оснивање шума	О	2	МШ13УПРА	Управљање шумским генетичким ресурсима	3	2	1	45	30	8	6
		3	МШ13СИНД	Синдинамика шумских фитоценоза	3	2	1	45	30	8	6
		4	МШ13ФУНК	Општекорисне функције шума	3	2	1	45	30	8	6
		I	5a	МШ13ПЛАШ	Плантажно шумарство	3	2	1	45	30	8
	5b		МШ13КАРТ	Картирање шумске вегетације							
	5c		МШ13КЛИМ	Шума и климатске промјене							
	Гајење, заштита и планирање газдовања шумама	О	2	МШ13МОДЕ	Модел раста шума	3	2	1	45	30	8
3			МШ13ПЛУМ	Планирање узгојних мјера у газдовању шумама	3	2	1	45	30	8	6
4			МШ13ИЗШУ	Интегрална заштита шума	3	2	1	45	30	8	6
I		5a	МШ13ИПГШ	Интегрално планирање газдовања шумама	3	2	1	45	30	8	6

2ГЗПГШ13		5b	МШ13ПР ОЈ	Пројектовање шумско узгојних радова							
		5c	МШ13ФФ АР	Фитофармаци ја							
Коришћење, организац ија и економика шумарства и ловство	0	2	МШ13ТИ ШУ	Технологије искоришћава ња шума	3	2	1	45	30	8	6
		3	МШ13ОТ ВШ	Отварање шума	3	2	1	45	30	8	6
		4	МШ13ОД ГО	Друштвено одговорно пословање у шумарству	3	2	1	45	30	8	6
	I	5a	МШ13СА КУ	Сакупљање и прерада недрвних производа у шумарству	3	2	1	45	30	8	6
		5b	МШ13УП ОД	Употреба дрвета и биомасе							
		5c	МШ13АГР А	Аграрно шумарство							
		5d	МШ13УД ИВ	Узгој дивљачи							
		5e	МШ13МЕ НА	Менаџмент и организац ија предузећа у шумарству							
		5f	МШ13МА РК	Маркетинг у шумарству							
		5g	МШ13ЕК ОН	Економика шумарства							
2КОЕШЛ1 3											
УКУПНО								22 5	16 5	32	30
II СЕМЕСТАР											
Сва усмјерења	0	1		Мастер рад (терен, обрада података, писање рада, консултације, одбрана рада)							30

Табела 5 Студијски програм Шумарство 120 ECTS, II циклус студија

УСМЈЕРЕЊЕ	СТАТУС	РБ	ШИФРА ПРЕДМЕТА	ПРЕДМЕТ	ЧАСОВА СЕДМИЧНО		ЧАСОВА У СЕМЕСТРУ		ЕСТС
					П	В	П	В	
I СЕМЕСТАР									
СВА УСМЈЕРЕЊА	О	1	МШ19МЕТ О	МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА У ШУМАРСТВУ	3	3	45	45	10
СИЛВИЕКОЛОГИЈА И ОСНИВАЊЕ ШУМА	О	2	МШ19ФУ НК	ОПШТЕКОРИСНЕ ФУНКЦИЈЕ ШУМА	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19ОП Е	ОПЛЕМЕШИВАЊЕ БИЉАКА И БИОТЕХНОЛОГИЈЕ	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19ВЕГ Е	ШУМСКА ВЕГЕТАЦИЈА	3	3	45	45	10
ГАЈЕЊЕ, ЗАШТИТА И ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА	И	2А	МШ19КОН Т	КОНТИНУИТЕТ ПРОДУКЦИЈЕ ШУМА	3	3	45	45	10
		2Б	МШ19МО НИ	МОНИТОРИНГ ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА ШУМА	3	3	45	45	10
		3А	МШ19АДА П	АДАПТИВНО ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19ГПО С	ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА ПОСЕБНЕ НАМЈЕНЕ	3	3	45	45	10
КОРИШЋЕЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈА И ЕКОНОМИКА ШУМАРСТВА И ЛОВСТВО	О	2	МШ19ГАЈ Д	ГАЈЕЊЕ ДИВЉАЧИ	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19ЕКО Д	ЕКОЛОГИЈА ДИВЉАЧИ	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19САК У	САКУПЉАЊЕ И ПРЕРАДА НЕДРВНИХ ПРОИЗВОДА У ШУМАРСТВУ	3	3	45	45	10
							135	135	30
II СЕМЕСТАР									
СИЛВИЕКОЛОГИЈА И ОСНИВАЊЕ	О	1	МШ19КАР Т	КАРТИРАЊЕ ШУМСКЕ ВЕГЕТАЦИЈЕ	3	3	45	45	10

ШУМА		2	МШ19ЗЕМ Љ	ШУМСКА ЗЕМЉИШТА СИСТЕМАТИКА И КОРИШЋЕЊЕ	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19ЦИ НД	СИНДИНАМИКА ШУМСКИХ ФИТОЦЕНОЗА	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19УЗЕ М	ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ЗЕМЉИШТЕМ	3	3	45	45	10
ГАЈЕЊЕ, ЗАШТИТА И ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА	О	1	МШ19МО ДЕ	МОДЕЛИ РАСТА ШУМА	3	3	45	45	10
		2	МШ19ПЛУ М	ПЛАНИРАЊЕ УЗГОЈНИХ МЈЕРА У ГАЗДОВАЊУ ШУМАМА	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19ДХР О	ДЕНДРОХРОНОЛОГИЈА	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19ПРО Ј	ПРОЈЕКТОВАЊЕ ШУМСКО УЗГОЈНИХ РАДОВА	3	3	45	45	10
		3В	МШ19ЗА ШД	ЗАШТИТА ДРВЕТА	3	3	45	45	10
КОРИШЋЕЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈА И ЕКОНОМИКА ШУМАРСТВА И ЛОВСТВО	О	1	МШ19МЕ НА	МЕНАЏМЕНТ И ОРГАНИЗАЦИЈА У ШУМАРСТВУ	3	3	45	45	10
		2	МШ19МЕ ЋУ	МЕЂУНАРОДНА ТРГОВНИНА ДРВЕТОМ	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19ЕКО Н	ЕКОНОМИКА ШУМАРСТВА	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19МАР К	МАРКЕТИНГ У ШУМАРСТВУ	3	3	45	45	10
							135	135	30
III СЕМЕСТАР									
СИЛВИЕКОЛОГИЈА И ОСНИВАЊЕ ШУМА	О	1	МШ19УПР А	УПРАВЉАЊЕ ШУМСКИМ ГЕНЕТИЧКИМ РЕСУРСИМА	3	3	45	45	10
		2	МШ19ПЛА Ш	ПЛАНТАЖНО ШУМАРСТВО	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19СИС Т	СИСТЕМИ АНТИЕРОЗИОНОГ ПОШУМЉАВАЊА	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19САД Н	ПРОИЗВОДЊА САДНОГ МАТЕРИЈАЛА	3	3	45	45	10

ГАЈЕЊЕ, ЗАШТИТА И ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА	О	1	МШ19ИЗ ШУ	ИНТЕГРАЛНА ЗАШТИТА ШУМА	3	3	45	45	10
	И	2А	МШ19ИПГ Ш	ИНТЕГРАЛНО ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА	3	3	45	45	10
		2Б	МШ19ИНВ Е	ИНВЕНТУРА ШУМСКИХ РЕСУРСА	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19ГАЈ Е	ГАЈЕЊЕ ШУМА II	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19ФФ АР	ШУМАРСКА ФИТОФАРМАЦИЈА	3	3	45	45	10
КОРИШЋЕЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈА И ЕКОНОМИКА ШУМАРСТВА И ЛОВСТВО	О	1	МШ19ОТВ Ш	ОТВАРАЊЕ ШУМА	3	3	45	45	10
		2	МШ19ТИ ШУ	ТЕХНОЛОГИЈЕ ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА	3	3	45	45	10
	И	3А	МШ19ШБ ИМ	ШУМСКА БИОМАСА	3	3	45	45	10
		3Б	МШ19ПРР С	ПРОЈЕКТОВАЊЕ ТЕХНОЛОШКИХ И ПРОИЗВОДНИХ РЕСУРСА И СИСТЕМА	3	3	45	45	10
							135	135	30
IV СЕМЕСТАР									
	О			МАСТЕР РАД			150	150	30

Активан од: 2019/2022

У претходним табелама приказани су обавезни изборни предмети. Обавезни предмети су означени словом „О“ а изборни предмети означени су словом „И“.

Завршни рад: Завршни рад (мастер рад) на другом циклусу студија се ради из предмета по избору студента у форми академског (завршног) рада и брани се пред трочланом комисијом. За успјешно одбрањен завршни рад додјељују се ECTS бодови и јединствена оцјена од 5 (пет) до 10 (десет) а према правилима студирања на I и II циклусу студија Универзитета у Бањој Луци и факултетским актива. Коначна оцјена из завршног испита улази у просјек оцјена положених испита.

Разврставање предмета по Ужим научним областима према [Одлуци Сената Универзитета у Бања Луци о матичности факултета \(Број 02/04-3.2924-1/21\) од 23. 12. 2021. године](#) са допунама (табела 6).

Табела 6 Предмети по ужим научним областима

Научно поље: Шумарство			ПРЕДМЕТИ	
Ужа научна област	60 ECTS	120 ECTS		
Коришћење шумских ресурса	ТЕХНОЛОГИЈЕ ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА ОТВАРАЊЕ ШУМА САКУПЉАЊЕ И ПРЕРАДА НЕДРВНИХ ПРОИЗВОДА У ШУМАРСТВУ УПОТРЕБА ДРВЕТА И БИОМАСЕ	САКУПЉАЊЕ И ПРЕРАДА НЕДРВНИХ ПРОИЗВОДА У ШУМАРСТВУ ОТВАРАЊЕ ШУМА ТЕХНОЛОГИЈЕ ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА ШУМСКА БИОМАСА		
Силвиекологија	СИНДИНАМИКА ШУМСКИХ ФИТОЦЕНОЗА ОПШТЕКОРИСНЕ ФУНКЦИЈЕ ШУМА КАРТИРАЊЕ ШУМСКЕ ВЕГЕТАЦИЈЕ ШУМСКА ЗЕМЉИШТА – СИСТЕМАТИКА И КОРИШЋЕЊЕ ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ЗЕМЉИШТЕМ И ГЛОБАЛНИ ТРЕНДОВИ	ОПШТЕКОРИСНЕ ФУНКЦИЈЕ ШУМА ШУМСКА ВЕГЕТАЦИЈА КАРТИРАЊЕ ШУМСКЕ ВЕГЕТАЦИЈЕ ШУМСКА ЗЕМЉИШТА – СИСТЕМАТИКА И КОРИШЋЕЊЕ СИНДИНАМИКА ШУМСКИХ ФИТОЦЕНОЗА ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ЗЕМЉИШТЕМ		
Шумарска генетика и оснивање шума Сјеменарство, расадничарство и пошумљавање	УПРАВЉАЊЕ ШУМСКИМ ГЕНЕТИЧКИМ РЕСУРСИМА ПЛАНТАЖНО ШУМАРСТВО АГРАРНО ШУМАРСТВО	ОПЛЕМЕШИВАЊЕ БИЉАКА И БИОТЕХНОЛОГИЈЕ УПРАВЉАЊЕ ШУМСКИМ ГЕНЕТИЧКИМ РЕСУРСИМА ПЛАНТАЖНО ШУМАРСТВО СИСТЕМИ АНТИЕРОЗИОНОГ ПОШУМЉАВАЊА ПРОИЗВОДЊА САДНОГ МАТЕРИЈАЛА		
Економика и организација у шумарству	ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ У ШУМАРСТВУ МЕНАЏМЕНТ И ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА У ШУМАРСТВУ МАРКЕТИНГ У ШУМАРСТВУ ЕКОНОМИКА ШУМАРСТВА	МЕНАЏМЕНТ И ОРГАНИЗАЦИЈА У ШУМАРСТВУ МЕЂУНАРОДНА ТРГОВНИНА ДРВЕТОМ ЕКОНОМИКА ШУМАРСТВА МАРКЕТИНГ У ШУМАРСТВУ		
Интегрална заштита шумских екосистема	ИНТЕГРАЛНА ЗАШТИТА ШУМА ФИТОФАРМАЦИЈА	МОНИТОРИНГ ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА ШУМА ЗАШТИТА ДРВЕТА ИНТЕГРАЛНА ЗАШТИТА ШУМА ШУМАРСКА ФИТОФАРМАЦИЈА		
Гајење шума	ПЛАНИРАЊЕ УЗГОЈНИХ МЈЕРА У ГАЗДОВАЊУ ШУМАМА ШУМА И КЛИМАТСКЕ ПРОМЈЕНЕ ПРОЈЕКТОВАЊЕ ШУМСКО УЗГОЈНИХ РАДОВА	АДАПТИВНО ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА ПОСЕБНЕ НАМЈЕНЕ ПРОЈЕКТОВАЊЕ ШУМСКО УЗГОЈНИХ РАДОВА ГАЈЕЊЕ ШУМА II ПЛАНИРАЊЕ УЗГОЈНИХ МЈЕРА У		

		ГАЗДОВАЊУ ШУМАМА
Планирање газдовања шумама	МОДЕЛИ РАСТА ШУМА ИНТЕГРАЛНО ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА У ШУМАРСТВУ	МОДЕЛИ РАСТА ШУМА ДЕНДРОХРОНОЛОГИЈА ИНТЕГРАЛНО ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА ИНВЕНТУРА ШУМСКИХ РЕСУРСА КОНТИНУИТЕТ ПРОДУКЦИЈЕ ШУМА
Ловство	УЗГОЈ ДИВЉАЧИ	ГАЈЕЊЕ ДИВЉАЧИ ЕКОЛОГИЈА ДИВЉАЧИ

1.3.1. Усклађеност професионалних и академских захтјева

Студијски програм Шумарство нуди студентима актуелна научна, односно стручна сазнања из области шумарства.

Финални производ Шумарског факултета у Бањој Луци је мастер шумарства. Наши дипломци раде у ЈПШ “Шуме Републике Српске”, републичким и општинским органима, приватним фирмама у свим категоријама: мала, средња и велика предузећа, а значајан број има покренут приватни посао. Шумарски факултет у Бањој Луци не добија званичну повратну информацију од ових институција о квалитету рада наших дипломаца. Ове информације су нама веома важне, а ти резултати су неопходни за евалуацију рада на факултету.

1.3.2. Усклађеност наставног плана и програма

Као што је већ представљено на почетку овог дијела, Наставни план и програм је кохезиван у смислу покривености садржаја. Постоји јасна секвенцијална структура и студенти се упознају са њеном намјеном на почетку студија.

На нивоу студијског програма и у оквиру појединих усмјерења обезбјеђен је одговарајући проценат изборности, што основним академским студијама даје неопходну флексибилност. Укупно постоји 1 обавезан предмет за све студенте који се односи на методологију научно-истраживачког рада, те обавезни предмети по области за коју се студент одлучи профилисати. Остали предмети су изборни. На студијском програму Шумарство 60 ECTS укупан број обавезних предмета је 11 (уз мастер рад), а изборних 14 што чини 44% обавезних предмета и 56% изборних предмета посматрано на све предмете на студију. На студијском програму Шумарство 120 ECTS укупан број обавезних предмета је 15, а изборних 23 што чини 39% обавезних предмета и 61% изборних предмета. .

1.3.3. Оптерећење

Студирање на Факултету се остварује у складу са [Правилима студирања на I и II циклусу студија](#), заснованим на европском систему преноса и акумулирања бодова ECTS, који је уведен академске 2007/2008. године. Бодовна вриједност сваког предмета је описана у [Наставном плану и програму](#), а доступна је свим заинтересованим странама на [интернет сајту Факултета](#).

Број кредита за конкретан предмет одређен је на бази студентског оптерећења, степена оспособљености и стечених вјештина послје успешно савладаног програмског садржаја, као и на основу броја контакт часова (предавања, вјежбе). Укупан број бодова додијељених квалификацији распоређен је на поједине предмете пропорционално њиховом учешћу у укупном оптерећењу потребном да се постигну планирани исходи учења. Бодови су додијељени за укупно вријеме потребно да се постигну планирани исходи учења, а оно се састоји од:

- броја сати контакт наставе,
- времена потребног за припрему за наставу и израду наставних задатака (припрема и сређивање грађе с наставе, вјежби или с праксе; писање есеја, израда пројеката и семинарских радова; прикупљање и проучавање додатне грађе; практичан рад изван часова у наставном плану, итд.),
- припрема испита и излазак на испит.

У Републици Српској принцип годишњег оптерећења студента од 60 ECTS бодова у оквиру 40-часовне радне седмице законска је одредба [члан 15. Закона о високом образовању Републике Српске] и подударна је са европским прописима у овој области. Полазећи од академских календара Универзитета у Бањој Луци (годишње оптерећење сведено на академску годину студија), може се узети да у току академске године студенти имају 45 радних седмица (по 15 у два семестра и 15 за припреме и испите) и оптерећење од 40 сати седмично. У том случају добије се укупно 1800 радних сати рада студента током једне академске године. С обзиром на то да једна школска година носи 60 бодова, произлази да један бод одговара приближно 30 радних сати. На тај начин може се поставити пропорција:

$$X : 60 \text{ бодова} = Y : 1800 \text{ сати.}$$

Примјер за 1 бод: $Y = 1800 \text{ сати у школској години} \times 1 \text{ бод} / 60 \text{ бодова у години} = 30 \text{ радних сати.}$

Тако предмет који носи 5 ECTS бодова подразумијева 150 сати рада заједно са наставом. Претпоставимо да је фонд сати наставе на том предмету $2П + 2В = 4$ часа. То би на 15 седмица, колико траје настава у семестру, студенту одузело 60 часова. За самостални рад и спремање испита остало би му на располагању 90 часова или нешто преко двије седмице. Ту се убраја и вријеме које је студент провео у раду на том предмету у периоду трајања наставе. Ако просјечан студент може да савлада такав предмет за 90 часова рада (укључујући и учење у току наставе), онда је број бодова добро додијељен.

1.3.4. Повезаност између процеса учења организације и садржаја наставног плана и програма

И прије увођења Болоњског система школовања, студијски програм је карактерисала употреба различитих начина учења. Поред предавања, сваки предмет има обавезне вјежбе, на којима студенти, у мањим групама, учествују у практичном раду и групним дискусијама. На појединим предметима, студенти самостално или у групама раде студије случаја, израђују елаборате, пројекте и сл. Такође студенти из многих профилних предмета имају теренску наставу (број сати се види у претходним табелама) коју организујемо углавном уз помоћ ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац, а једним дијелом и уз помоћ приватних предузећа која се баве пословима везаним за шумарство. На теренским наставама студенти имају могућност да виде и да учествују у многим пословима које изучавају у склопу предмета, и то им омогућује да повежу теоријско и практично знање. На тај начин с једне стране лакше савладају градиво, а с друге стране буду боље припремљени за укључивање у радни процес након школовања.

Литература која се користи за изучавање предмета је најчешће савремена и доступна студентима у Скриптарници факултета или Библиотеци.

1.3.5. Упис на II циклус студија

Услови уписа на други циклус студија дефинисани су [Правилима студирања на I и II циклусу студија](#), а дио услова дефинише сама организациона јединица. Упис на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци остварује се пријемним испитом за студенте са просјеком мањим од 8,00. Тест обухвата питања која се односе на шумарске дисциплине. О времену, начину и мјесту полагања пријемног испита кандидати се благовремено обавјештавају путем интернет странице, друштвених мрежа, огласне плоче и Студентске службе.

1.3.6. Студирање на II циклус студија

Услови студија дефинисани су [Правилима студирања на I и II циклусу студија](#) која важе на Универзитету у Бањој Луци.

1.3.7. Завршни рад

Сврха израде завршног рада је да студент покаже способност самосталног приступа у обради проблема из подручја посебних, заједничких и општих садржаја струке за коју се оспособљавао током студија на Факултету, служећи се при томе литературом, теоријским или емпиријским истраживањима, стручном праксом и основама методологије предметне дисциплине. Завршни рад се ради у складу с Правилима студирања на I и II циклусу студија, а писаће се из предмета по избору студента у форми стручног (завршног) рада и браниће се пред трочланом комисијом. За одбрану завршног рада додјељива ће се бројчана оцјена од 5 (пет) до 10 (десет), како је то регулисано чланом 63. Правила студирања на I и II циклусу студија. Оцјена из завршног рада рачунаће се у просјечну оцјену.

На основу одредаба чланова 63–69. [Правила студирања на I и II циклусу студија](#) и члана 52. [Статута Универзитета у Бањој Луци](#), те [Правилника о завршном раду](#) на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци, поступци пријаве и одбране завршног рада на I циклусу студија описани су сљедећим корацима:

- Студент може поднијети пријаву теме завршног рада када оствари најмање 18 ECTS бодова (студије у трајању од једне академске године) односно 80 ECTS бодова (студије у трајању од двије академске године) и испуни друге обавезе прописане студијским програмом;
- Пријава теме се предаје на протокол Факултета у два штампана примјерка по [Правилнику о завршном раду на другом циклусу студија](#). Пријава теме завршног рада садржи биографију кандидата, назив теме, структуру рада, образложење теме и приједлог ментора. Образложење теме завршног рада (150-200 ријечи) мора да садржи: Образложење назива рада, предмет истраживања, хипотезу са образложењем, сврху и циљ истраживања, методе које ће се примјењивати, кратак садржај рада и попис основне литературе.
- Поступак по пријави теме завршног рада одвија се по сљедећим корацима:
- Научно-наставно вијеће факултета разматра пријаву теме завршног рада и уколико оцијени да пријава садржи све прописане елементе, доноси одлуку о одобравању израде завршног рада под радним насловом,
- Истом одлуком Научно-наставно вијеће именује ментора и комисију за оцјену и одбрану завршног рада
- Комисију чине ментор, предсједник и најмање један члан,
- Након одобравања теме ментор је дужан да упути студента у циљеве, методе и начин израде завршног рада као и додатну литературу,
- Ментор је дужан пружити неопходну стручну помоћ студенту током израде завршног рада кроз консултације, приједлоге упутства и преглед и верификацију резултата истраживања, све до израде коначне верзије завршног рада
- Студент је дужан да се током израде завршног рада придржава упутства ментора

- Студент је дужан да изради и одбрани завршни рад најкасније у року од двије године од дана одобравања теме,
- Уколико студент не одбрани завршни рад у наведеном року, сматраће се да је одустао од одбране завршног рада,
- Изузетно, у оправданим случајевима, рок за одбрану завршног рада може се продужити на највише једну годину,
- Одлуку о продужењу рока, не образлажући писмени захтјев кандидата, доноси Научно-наставно вијеће факултета
- Форму и садржај завршног рада прописује Научно-наставно вијеће а образац је дат у [прилогу 3](#) Правилника
- Студент израђује завршни рад и исти након израде доставља ментору на преглед,
- Ментор је дужан у року од 30 дана израдити преглед рада и указати студенту на евентуалне недостатке рада,
- Када студент у сарадњи са ментором изради коначну верзију завршног рада, предаје на протокол факултета један примјерак неукориченог рада (спирално увезаног) и три примјерка електронске верзије,
- [Коначна верзија завршног рада пролази поступак провјере оригиналности како је то прописано датим Правилником](#)
- Неукоричен рад, односно електронска верзија рада из претходног става, доставља се Комисији за оцјену и одбрану рада за писање Извјештаја о оцјени урађеног завршног рада,
- Комисија је дужна Извјештај о оцјени урађеног завршног рада доставити Научно-наставном вијећу на разматрање најкасније у року од 30 дана од дана пријема завршног рада,
- Извјештај комисије садржи кратак приказ и оцјену рада, као и приједлог да се јавна одбрана рада одобри или одбије,
- Образац Извјештаја комисије за оцјену и одбрану рада предвиђен је [Правилником](#)
- Научно-наставно вијеће разматра извјештај комисије и доноси одлуку о усвајању Извјештаја и одобравању јавне одбране или одбијању Извјештаја,
- Након доношења одлуке Научно-наставног вијећа о усвајању Извјештаја комисије и одобравању јавне одбране, кандидат је дужан да завршни рад поднесе Факултету у 5 штампаних, тврдоукоричених примјерака и 1 примјерак електронске верзије.
- Студент може бранити рад након полагања испита из свих наставних предмета, испуњавањем других обавеза утврђених уписаним студијским програмом од стране Научно-наставног вијећа
- Одбрана завршног рада је усмена и јавна
- Ментор у договору са члановима Комисије и кандидатом одређује термин одбране завршног рада

- Обавјештење о одбрани завршног рада мора бити обајављено на интернет страници Факултета и огласној плочи најмање седам дана прије одбране
- Обавјештење о одбрани садржи податке о кандидату, мјесту и термину одбране и информацију да се рад налази на увиду јавности у просторијама факултета
- Одбрана завршног рада састоји се од усменог излагања резултата рада и образложења издвојених закључака као и одговора на питања чланова Комисије у вези резултата рада и закључака
- На одбрани завршног рада води се Записник у који се уносе сви битни елементи везани за поступак одбране, а записник је налази на [интернет страници факултета](#)
- Предсједник Комисије започинје поступак одбране саопштавањем биографских података о кандидату, а затим укратко износи податке од уписа кандидата на други циклус студија, положеним испитима, пријави теме завршног рада, именовању ментора, изради и предаји завршног рада, именовању комисије за оцјену и одбрану завршног рада од стране Научно-наставног вијећа и одобравању усмене одбране
- Предсједник Комисије затим позива кандидата да усмено изложи завршни рад у трајању од највише 20 минута
- Послије излагања кандидата, чланови Комисије имају право поставити по два питања из материје завршног рада
- Након одговора на постављена питања, Комисија се повлачи на вијећање и доношење одлуке о оцјени одбране завршног рада
- Одлука се доноси већином гласова, а исту саопштава предсједник Комисије
- Уколико је одлука Комисије позитивна, предсједник констатује да је кандидат усјешно одбранио завршни рад и стекао право на одговарајуће академско звање
- Пријаву о положеном испиту (завршном раду) потписују чланови Комисије а ментор уписује оцјену у индекс студента.

2. Људски ресурси

2.1. Квалитет наставног особља

Наставно академско особље на Шумарском факултету чине стално запослених наставници и сарадници, наставници и сарадници са других организационих јединица Универзитета у Бањој Луци и наставници из других институција.

Одговорни наставници и сарадници се одређују одлуком о покривености наставе, тј. документом [Листа одговорних наставника и сарадника за све циклусе студија](#) за академску годину, на сједници Научно-наставног вијећа прије почетка сваке академске године. Сената Универзитета доноси коначну усваја коначну Листу одговорних наставника и сарадника. Сваки ангажовани наставник и сарадник мора да има избор у звање у складу са [Законом о високом образовању РС](#), [Статутом Универзитета](#) и [Правилником о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Бањој Луци](#).

Данас, Шумарски факултет на студијама II циклуса има 80,95% покривеност наставе властитим наставним и сарадничким особљем у сталном радном односу на Шумарском факултет, 14,29% наставним особљем са других организационих јединица Универзитета у Бањој Луци, а 9,52% покрива наставно особље са других Универзитета.

2.2. Структура запослених

У академској 2021/2022. години, наставу на II циклусу студија изводио 21 наставник, од тога: 9 редовних професора, 8 ванредних професора и 4 доцента (табела 10). Од овог броја, тј. од 21-ог наставника, у сталном радном односу је 19 (16 запослених наставника Универзитета са Шумарског факултета и 3 запослена наставника са осталих организационих јединица Универзитета) и 2 гостујућа професора са Шумарског факултета из Београда. [У табелама 7, 8 и 9 наведена су имена наставника који су ангажовани на II циклусу студија на Шумарском факултету.](#)

Табела 7 Листа наставника Шумарског факултета у пуном радном односу

Рб	Име и презиме	Звање	Ужа научна област
1	Др Зоран Говедар	редовни професор	Гајење шума
2	Др Љиљана Дошеновић	редовни професор	Урбано шумарство
			Хортикултура
3	Др Милан Матаруга	редовни професор	Шумарска генетика и оснивање шума
4	Др Зоран Маунага	редовни професор	Планирање газдовања шумама
5	Др Зоран Станивуковић	редовни професор	Интегрална заштита шумских екосистема
6	Др Нада Шуматић	редовни професор	
7	Др Југослав Брујић	Ванредни професор	Силвиекологија
8	Др Војислав Дукић	ванредни професор	Планирање газдовања шумама
9	Др Маријана Каповић – Соломун	ванредни професор	Силвиекологија
10	Др Дане Марчета	ванредни професор	Коришћење шумских ресурса
11	Др Владимир Ступар	ванредни професор	Силвиекологија
12	Др Драган Чомић	ванредни професор	Економика и организација у шумарству
13	Др Вања Даничић	доцент	Шумарска генетика и оснивање шума
14	Др Владимир Петковић	доцент	Коришћење шумских ресурса
15	Др Данијела Петровић	доцент	Коришћење шумских ресурса
16	Др Бранислав Цвјетковић	доцент	Шумарска генетика и биљна производња у шумарству

Табела 8 Листа наставника у пуном радном односу са других организационих јединица Универзитета у Бањој Луци

РБ	Име и презиме	Звање	Ужа научна област
1	Др Перица Мацура (ЕФ)	редовни професор	Маркетинг
2	Др Стево Боројевић (МФ)	ванредни професор	Производно машинство
3	Др Игор Тодоровић	ванредни професор	Менаџмент

Табела 9 Листа гостујућих професора

РБ	Име и презиме	Звање	Ужа научна област
1	Др Драган Гачић (ШФ БГ)	редовни професор	Искоришћавање шума и ловство са заштитом ловне фауне
2	Др Бранко Главоњић (ШФ БГ)	редовни професор	Трговина дрветом и економика прераде дрвета

Табела 10 Број академског особља у 2021/2022. години

Број академског особља	редовни професор	ванредни професор	доцент	виши асистент	асистент
Стално запослени	6	6	4		
Стално запослени са других организационих јединица Универзитета у Бањој Луци	1	2			
Гостујући професори	2				

Највећи број наставног особља је старости између 30 и 60 година, скоро 80% ангажованих, а 71% од укупног броја ангажованих чине наставници стално запослени на Шумарском факултету (табела11).

Табела 11 Старосна структура академског особља у академској 2021/2022. години

	20-29	30-39	40-49	50-59	>60
ШФБЛ	0	1	8	3	4
УНИБЛ	0	1	1	1	0
Гостујући	0	0	0	2	0
n	0	2	9	6	4
%	0%	9,5%	42,9%	28,6%	19,05%

2.2.1. Усавршавање наставног особља

Шумарски факултет активно ради на плану стручног и научног усавршавања свог наставног особља. Научно-наставно вијеће и декан Факултета пружају подршку запосленом наставном особљу приликом конкурисања код Министарства науке и технологије за суфинансирање одласака на научне скупове у земљи и иностранству. Такође, Шумарски факултет у великом броју случајева покрива трошкове одласка на конференције запослених наставника и сарадника.

Факултет нема званичне годишње планове посјете академског особља конференцијама, симпозијумима и сл., али се на нивоу катедре одлучује о посјети поменутих догађајима из те области. Требало би формирати Фонд за научне скупове у земљи и иностранству из чијег портфолија би се финансијски подржавало учешће наших наставника и сарадника на научним и стручним конференцијама.

2.2.2. Избор и напредовање наставног особља

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци води рачуна о изборима у звања и напредовању наставног особља. Избори се обављају у складу са одредбама [Закон о високом образовању РС](#) ("Службени гласник Републике Српске", број: 67/20), одредбама [Правилника о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци](#), [Измјенама Правилника о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци](#), [Правилник о измјени Правилника о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци](#), [Правилником о условима и поступку додјеливања звања professor emeritus Универзитета у Бањој Луци](#), [Измјенама и допунама Правилника о условима и поступку додјеливања звања и правима professora emeritusa](#), [Измјенама и допунама Правилника о условима и поступку додјеливања звања и правима professora emeritusa](#), као и у складу са ESG стандардом 1.5. – Наставно особље.

Научно-наставно вијеће на приједлог катедри доноси приједлог за покретање процедуре за избор/реизбор. Чланови комисије за избор у звање су компетентни научни радници са Универзитета у Бањој Луци и других државних универзитета из Републике Српске, БиХ и окружења који имају избор у научно поље или ужу научну област у којима пријављени кандидати конкуришу за избор у звање.

Установа има успостављене јасне, праведне и транспарентне процедуре и критеријуме усаглашене са законским захтјевима за запошљавање наставника и ESG стандардом 1.5. – Наставно особље, што доказује примјер конкурсне документације за избор у више звање:

1. Одлука о утврђивању приједлога за расписивање конкурса
2. [Конкурс](#)
3. Одлука о именовању комисије за избор у звање наставника
4. Одлука о утврђивању приједлога за избор у звање наставника и Извјештај о пријављеним кандидатима за избор наставника и сарадника у звање
5. [Одлука Сената о избору у звање](#)

Установа прати документацију о избору и напредовању наставника која доказује испуњавање услова као што су:

- Научни и стручни радови наставника који упућују на научну област за коју се бира и предмете за које је наставник одговоран.
Библиографија
- Извјештај Комисије која је проводила процес избора у коме се препознаје научна област и компетенције чланова Комисије
Извјештај о избору
- Одлука надлежног органа установе о избору наставника која одговара извјештају и приједлога Комисије.
Одлука о избору
- Биографија наставника у којој се препознају компетенције у подручју подучавања.
Биографија

Наставници и сарадници су дужни да редовно ажурирају своју [библиографију на универзитетском сајту](#) преко Информационог система Универзитета у Бањој Луци ФИС, што је један од предуслова за избор у виша звања.

Табела 12 Број обављених избора у научна и умјетничко-наставна звања

Број обављених избора у научна и умјетничко наставна звања:	20 13	20 14	20 15	20 16	20 17	20 18	20 19	202 0	Σ
Редовни професор		1			1	1		2	5
Ванредни професор	1	2		1			2	1	7
Доцент	1	1	2		2		4		10
Виши асистент		1	2	2	2				7
Асистент		1							1
Укупан број објављених избора:	2	6	4	3	5	1	6	3	30

2.2.3. Управљање људским потенцијалима

Планирање развоја људских ресурса и нових запошљавања је у надлежности Универзитета. Политика управљања људским ресурсима није до сада постојала на нивоу Универзитета, али представља дио приједлога Стратегије Универзитета за период 2017 – 2025. године.

Шумарски факултет има листу наставника и сарадника и она се ажурира редовно. За праћење људских потенцијала задужен је продекан за наставу. Листу одговорних наставника и сарадника на I и II циклусу студија за оба семестра наредне академске године, на касније до јула мјесеца прије почетка зимског семестра, Научном-наставном вијећу предлаже продекан за наставу. Након усвајања Листе одговорних наставника, коначну потврду даје Сенат Универзитета. Оптерећеност академског особља се врши у складу са [Правилником о стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа](#) (број: 07.05/020-1399/14, од 17.09.2014. године) и према потребама наставног процеса.

Управа Шумарског факултета посредством катедри континуирано прати рад и процес напредовања академског особља. Вијеће факултета на приједлог катедре доноси приједлоге одлука за покретање конкурсне процедуре за напредовање академског особља, као и запошљавање најбољих дипломираних студената на мјестима сарадника. Даљу одлуку о томе доноси Сенат Универзитета у Бањој Луци.

Унутрашња организација Универзитета у Бањој Луци и систематизација радних мјеста са описом послова који се обављају, посебним условима које запослени треба да испуњавају за обављање послова на радном мјесту, бројем извршилаца, као и друга питања од значаја за рад и функционисање Универзитета дефинисани су у [Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Бањој Луци](#) и [Измјенама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Бањој Луци](#)

2.2.4. Наставно особље/студенти однос

Мастер студиј на Шумарском факултету уписало је укупно 89 студената, од чега њих 10 је завршило студиј на студијском програму Шуарство 60 ECTS. (Табела 13). Истовремено, наставу на другом циклусу студија изводи 21 наставник и сарадник, што износи 23,6 студената по члану наставног особља.

Табела 13 Број студената Шумарског факултета по школским годинама

Број студената	2	2	2	2	2	2	2	2
	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	1	1	1	1	1	2	2
	4	5	6	7	8	9	0	1
	/	/	/	/	/	/	/	/
	2	2	2	2	2	2	2	2
	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	1	1	1	1	2	2	2
	5	6	7	8	9	0	1	2
Број студената II циклуса - 60 ECTS:	1	6	8	5	8	11	10	17
Број студената II циклуса 120						5	12	6
УКУПАН БРОЈ СТУДЕНАТА:	1	6	8	5	8	16	22	23
Мастер - 60 ECTS:	10							
Мастер - 120 ECTS:	0							

2.2.5. Административно и помоћно особље

Шумарски факултет запошљава 12 административних и 6 помоћних радника.
Административно особље распоређено је у следеће службе:

- Секретаријат
- Стручни сарадници
- [Студентска служба](#)
- [Библиотека](#)

Обука административног особља се проводи увиду похађања семинара, учешћа на пројектима и сл. Факултет нема развијене процедуре за евалуацију рада и напредовање административног особља. Врши се редовна анализа квалификационе и старосне структуре особља, за коју је задужен Секретар Факултета.

2.2.6. Наставни процес и методе едукације

Поступци реализације наставног програма се планирају и анализирају на нивоу:

- Установе
- Организационе јединице
- Појединог наставника

Поред извођења наставе као централног процеса, наставни процес подразумијева: планирање, организовање и контролу извођења наставе. Сви процеси везани за наставни процес, оквирно су регулисани [Правилима студирања на I и II циклусу студија](#), [Измјенама Правила студирања на I и II циклусу студија](#), и [наставним планом и програмом](#). У њему су објављене детаљне информације о садржају предмета, циљевима и исходима учења, методама наставе и вјежби, списак обавезне литературе, као и облици провјере знања и оцјењивања.

Настава и вјежбе се изводе као комбинација предавања, вјежби, теренске наставе и презентација семинарских радова и консултација.

Извођење наставе врше наставници и сарадници, а одвија се кроз предавања, вјежбе, консултације и онлајн консултације. У процес извођења наставе активно се укључују и студенти кроз семинарску наставу и свакодневне дискусије на предавањима и вјежбама. Иако у извођењу наставе директно учествују студенти, наставници и сарадници, сви остали органи и службе на Факултету и Универзитету су у функцији стварања претпоставки за што успјешнију реализацију овог процеса – првенствено кроз планирање, организовање и контролу процеса извођења наставе.

[Декан, продекан за наставу и продекан за научно-истраживачки рад](#) врше активности планирања, организовања и контроле процеса извођења наставе, а [студентска служба](#) у сарадњи са [стручним сарадницима за наставу](#) води евиденцију о свим активностима које су везане за процес извођења наставе.

Сенат Универзитета посебном одлуком утврђује календар наставних обавеза у сваком семестру усвајајући [Академски календар](#). Научно-наставно вијеће, на приједлог продекана за наставу прије почетка академске године усваја Листу одговорних наставника на II циклусу студија за зимски и љетни семестар, којим се одређују одговорни наставници и сарадници за процес извођења наставе по предметима. Коначну листу одговорних наставника и сарадника потврђује или уз одређене измјене усваја Сенат Универзитета.

[Продекан за наставу у сарадњи са стручним сарадницима за наставу објављује на почетку семестра распоред наставе](#) и термине [испита](#) за све испитне рокове који су прописани [Законом о високом образовању](#), на веб страници Факултета и Огласној табли Факултета. Распоред предавања садржи мјесто и вријеме извођења предавања и вјежби, а распоред полагања колоквијума и завршног испита мјесто и вријеме извођења колоквијума, односно завршног испита.

2.2.7. Истраживање и научно-истраживачки рад

У документу [Систем квалитета](#) у првом дијелу документа под називом [Стратегија осигурања квалитета Универзитета у Бањој Луци](#) се одражава и појашњава однос истраживачког рада, учења и подучавања узимајући у обзир институционални и домаћи контекст функционисања установе. Систем квалитета је такође у складу са новим ESG стандардима као и са Стратешким циљевима односно [Стратегијом развоја Универзитета у Бањој Луци у периоду 2017 – 2025](#). Као и [Програмом Научно-истраживачког рада](#).

Научно-истраживачка дјелатност на Шумарском факултету одвија се кроз неколико сегмената: [међународном и међууниверзитетском сарадњом](#), индивидуалним радом и усавршавањем наставника и сарадника, организовањем семинара и другим активностима.

У оквиру научно-истраживачког рада, Факултет успјешно сарађује са универзитетима и институтима из БиХ, Србије, Словеније и других земаља из окружења и Европе.

а) Међународна и међууниверзитетска сарадња

[У претходном периоду настављена је раније успостављена сарадња са универзитетима и институтима из БиХ, Србије, Словеније, Хрватске и Македоније. Из ширег окружења настављена је или успостављена сарадња са универзитетима и институтима из: Италије, Аустрије, Мађарске, Румуније, Чешке, Бугарске, Пољске, Њемачке, Шпаније, Русије, Украјине, Бјелорусије и Сједињених Америчких Држава \(САД\).](#)

б) Индивидуални рад наставника и сарадника

Наставници и сарадници Факултета, поред извођења наставног процеса, имају обавезу рада на научно-истраживачком плану, тако да су објавили велики број научних и стручних радова у разним домаћим и иностраним часописима, на домаћим и иностраним конгресима, симпозијумима, савјетовањима, конференцијама и др.

Наставници и сарадници су дужни да редовно ажурирају своју библиографију на универзитетском сајту преко Информационог система Универзитета у Бањој Луци ФИС, што је један од предуслова за избор у виша звања.

в) Усавршавање наставника и сарадника

У оквиру научно-истраживачког рада, Факултет успјешно сарађује са универзитетима и институтима из Босне и Херцеговине, Србије, Словеније, Хрватске, Њемачке и осталих земаља Европе. С обзиром да одређени сегменти научно-

истраживачке дјелатности Шумарског факултета нису уређени правилницима, обим и квалитет цјелокупног истраживачког рада наставника и сарадника не прати се систематски.

Цјелокупно наставно особље има подршку Шумарског факултета да конкурише за пројекте које финансира Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, као и на међународне научно-истраживачке пројекте.

Као подршку научно-истраживачком раду Универзитет традиционално сваке школске године расписује [Конкурс за додијелу новчаних награда наставницима и сарадницима Универзитета у Бањој Луци за остварене међународне резултате у научно истраживачком и образовном раду](#). Такође, и Шумарски факултет расписује [Конкурс за додијелу новчаних награда наставницима и сарадницима Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци за остварене међународне резултате у научно- истраживачком и образовном раду](#).

Велики искорак у побољшању научно-истраживачког рада, било би формирање Научно-истраживачког фонда на нивоу Универзитета и Факултета намијењеног за финансирање и суфинансирање учествовања наставника и сарадника с радовима на конференцијама од међународног значаја. Факултети из окружења имају такве фондове.

[Резултати свих до сада значајнијих реализованих пројеката представљени су на интернет страници Универзитета и Факултета и тако да реални сектор може да се упозна са услугама које наставници и сарадници Шумарског факултета могу да пруже](#). Првенствено мислимо на израду студија изводљивости, израде развојних стратегија, консалтинг услуга и услуга неформалне едукације. Примјер остварења наших намјера је потписан уговор о сарадњи са Јавним Предузећем Шумарства „ШУМЕ Републике Српске“ а.д. Соколац.

Наставници и сарадници, такође, имају потребу за обукама за писање приједлога пројеката за европске фондове, као и за писање научних радова. Учествовање на међународним конгресима и објављивање радова у престижним међународним часописима треба да буде императив за наредни временски период. Уз подршку Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво, али и Шумарског факултета у складу са властитим могућностима, подржаваћемо наставнике и сараднике да наставе са активним научно-истраживачким радом на домаћем и међународном плану.

Факултет организује научне скупове на актуелне теме из области шумарства. У таквим приликама се настоји обезбиједити шири круг аутора како би кроз расправу (дискусију) била сучељена различита мишљења. Такав приступ ће свакако утицати на квалитет рада на нашем Факултету.

Поводом 20, 25 и 30 година успјешног рада и постојања Шумарског факултета организоване међународне научне конференције, а посљедња у низу је одржана од 29-30.09. 2022. године под називом: „Шумарска наука за одрживи развој-FORS²D-Перспективе шумарства и повезаних сектора као покретача одрживог развоја у пост COVID ери“ и [објављена је књига абстраката](#).

Учесници су могли своје радове објавити у [Гласнику Шумарског факултета и часопису South-East European Forestry](#) – SEEFOR чији је оснивач и наш факултет. Наш Гласник излази од 2004. године, и на ранг листи [Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво](#) налази се на 11. мјесту са 27 бодова. Гласник Шумарског факултета на првом мјесту намјењен је за објављивање радова наших наставника и сарадника, али и осталих заинтересованих домаћих и иностраних научника како би добио на међународном значају. Он би тиме добио на видљивости и квалитети у оквирима домаће али и међународне шумарске струке и науке. Гласник Шумарског факултета укључен је и у међу народни систем унакрсног реферисања (Crossref Rapport) у којем је чланцима додјељена посебна бројчана ознака (*Digital Object Identifier, DOI*). Сваки аутор је у могућности да прати број прегледа објављеног рада путем CAB abstract, Crossref-a, EBSCO, ROAD што ће му у сваком случају бити значајна референца приликом избора у наставничка и сарадничка звања и подношења апликација за научно-истраживачке пројекте. Редакциони одбор усвојио је нова правила цитирања усклађена са АРА стандардима, побољшане су методе и технике рецензирања часописа и урађена је аналитичка обрада од првог броја 2004. до 2021. године. Сви прилози су претраживи у електронском каталогу Народне универзитетске библиотеке Републике Српске у Кооперативном online каталогу COBISS/OPAK.

г) Укључивање студената у научно-истраживачки рад

Званично није предвиђено и дефинисано учешће студената у научно-истраживачком раду.

Наставним планом и програмом је предвиђено да рад студената на вјежбама буде повезан и са облицима самосталног рада, као што су израда теоријских и практичних семинарских радова, рјешавање пројектних задатака и других предиспитних обавеза.

Сврха израде завршног на II циклусу студија-мастер рада је да студент покаже способност самосталног приступа у обради проблема из подручја посебних, заједничких и општих садржаја струке и науке за коју се оспособљавао током студија на Факултету, служећи се при томе литературом, теоријским или емпиријским истраживањима, стручном праксом и основама методологије научно-истраживачког рада предметне дисциплине. Мастер рад се пише из предмета по избору студента у форми завршног рада и брани се пред трочланом комисијом. За успјешно одбрањен - мастер рад додјељује се 30 ECTS бодова и бројчана оцјена од 5 (пет) до 10 (десет), како је то регулисано чланом 58. Правила студирања на I и II циклусу студија. Оцјена

из завршног-мастер рада рачуна се у просјечну оцјену. [Сваки мастер рад шаље се на провјеру оригиналности завршних радова студената на II и III циклусу студија Универзитета у Бањој Луци.](#)

Концепт осигурања квалитета на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци је заснован на континуираном раду тимова за осигурање квалитета чији је рад усмјерен на успостављање везе између истраживачког рада и учења и подучавања, а који се односи превасходно на израду и реализацију научно-истраживачких пројеката који су плод сарадње између факултета и привредних субјеката, односно међународних организација. У овај тип истраживачке дјелатности су укључени и студенти који су се истицали својим знањем кроз сам ток студија. Овдје се прије свега мисли на организацију великих научних скупова који су плод сарадње факултета, привреде и јавног сектора.

Укључивање студената у научно-истраживачки рад је резултат самосталног ангажмана и жеље студената. Наставно особље подржава и усмјерава студенте у научно-истраживачком раду у виду сугестија и приједлога, али и пружа могућност сарадње кроз коауторски рад, посебно када су у питању научне конференције чији (ко)организатор је Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци. Неке од примјера можете пронаћи на сљедећим линковима: <http://stes.unibl.org/>; <http://glasnik.sf.unibl.org/index.php/gsfbl>.

3. Студенти

3.1. *Учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту*

Студенти директно учествују у креирању студијских програма, као и процесу учења и подучавања, а у складу са ESG стандардом 1.3. – Учење, подучавање и провјера знања усмјерени ка студенту. О учешћу студената у овом процесу свједочи учешће студената у Научно-наставном вијећу које разматра промјене у студијским програмима, као и присуство представника студената на осталим састанцима везаним за промјене НПП-а (састанци комисија). На Универзитету у Бањој Луци се од 2008. године изводи редовна годишња евалуација наставног процеса и рада наставног особља путем анкетирања студената. У фебруару 2015. године, усвојен је [Правилник о анкетирању студената о квалитету наставног процеса](#), који детаљно прописује поступке и процедуре везане за анкетирање студената о квалитету наставног процеса. Између осталог, та евалуација садржи многе показатеље квалитета самог студијског програма.

У наставном процесу се примјењују савремене методе учења, а посебно се планира и вреднује коришћење различитих метода реализације наставе и других облика учења. Студенти су обавезни да присуствују свим облицима наставе, о чему се воде редовне евиденције. Консултације са студентима се одржавају редовно, у заказаним седмичним терминима, а наставно особље је на располагању студентима и ван заказаних термина путем личног е-мејла. Настава се изводи на начин да се прилагођава потребама и жељама студената по питању додатних консултација и интерактивности.

Испитивање и оцјењивање су усаглашени са исходима учења и осмишљени су с циљем да се утврди да ли су исходи учења постигнути или нису. Успјешност студента у савлађивању сваког предмета на студијском програму изражава се бодовима у складу са одредбама [Правила студирања на I и II циклусу](#).

Наставник оцјењује студента на основу исказаног знања, изнесених чињеница и његовог разумијевања материје, стечених вјештина и показане способности да то примијени у реалним ситуацијама. Своје захтјеве базира на приступачности свих средстава неопходних при савладавању утврђеног наставног плана и програма - [Кодекс професионалне етике Универзитета у Бањој Луци](#).

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише сто бодова. У формирању коначне оцјене о успјешности студента у савлађивању предмета предиспитне обавезе учествују с највише 50 бодова, а испит такође с највише 50 бодова

Вредновање предиспитних обавеза:

- присуствовање свим облицима наставе, 5 бодова (5%),
- сваки писмени колоквијум, доноси 0-40 бодова (0-40%),
- писмена или усмена обрада рефератске, семинарске или друге повјерене теме доноси до 5 бодова (5%).

Завршни испит се полаже усмено, осим предмета који због природе наставне јединице захтијевају комбиновану, писмену и усмену провјеру знања на завршном испиту.

Уколико завршни испит пријави блиски сродник одговорног наставника (дијете или брачни друг), завршни испит ће полагати пред другим наставником који има избор у ужу научну област. Уколико нема другог наставника у истом избору у звање, декан формира трочлану комисију и заказује термин комисијског полагања испита.

Листу предмета који се полажу и писмено и усмено одређује Научно-наставно вијеће Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци усвајајући Одлуку о начину праћења и валоризовања знања студената. На завршном испиту студент може да оствари од 0 до 50 бодова (0-50%).

Наставник и сарадник проводе редовно евидентирање и вредновање присуства и ангажовања студента настави као и вредновање урађених и одбрањених семинарских радова (односно задатака за самостални рад) и колоквијума.

Табела 14 Распоред бодова и коначних оцјена

БРОЈ БОДОВА	ОПИСНА ОЦЈЕНА	ОЦЈЕНА
0–50	недовољан-Ф	пет (5)
51–60	задовољава-Е	шест (6)
61–70	добар-Д	седам (7)
71–80	врло добар-Ц	осам (8)
81–90	одличан-Б	девет (9)
91–100	изванредан-А	десет (10)

Укупан остварени број бодова преводи се у коначну оцјену која показује успјешност савладаности предмета, која може бити од 5 (недовољан) до 10 (изванредан). Начин превођења укупног броја бодова, кога чини збир бодова остварен на предиспитним обавезама и на завршном испиту у коначну оцјену, приказан је у Табели 14.

Резултате испита одговорни наставници објављују након завршетка испита на интернет страници Факултета. У року од 24 часа од завршетка испита наставник или сарадник дужни су да Студентској служби предају записник о одржаном испиту са потписаним свим испитним пријавама.

3.2. Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

Универзитет гарантује приступ студијама на сва три циклуса, на основу равноправности и јавног конкурса, у складу са [Статутом](#), чланови 74-79., ESG стандардом 1.4. – Пријем студената, њихово напредовање кроз студије, признавање и сертификација, као и другим општим актима Универзитета, односно факултета. Основни услов за упис на II циклус студија, према члану 18. Правила студирања на I и II циклусу студија, је завршен I циклус студија, на некој од високошколски установа у Републици Српској и Босни и Херцеговини, или еквивалентно образовање у иностранству на коме је кандидат стекао 180 или 240 ECTS зависно од тога да ли уписује једногодишњи (60 ECTS) или двогодишњи (120 ECTS) студиј. Кандидат се уписује на одређени студијски програм на конкурентској основи, а у складу са резултатима постигнутим у претходном образовању (средња школа, диплома првог, односно другог циклуса) и на квалификационом испиту, према јединственим општим критеријумима и поступку утврђеним правилником који усваја Сенат, уз претходно прибављено мишљење вијећа факултета.

Конкурс за упис на студијске програме расписује Универзитет, а на приједлог вијећа факултета. Број студената за упис, на основу мишљења вијећа факултета, предлаже Сенат, а утврђује Влада. Конкурс за упис на студијске програме објављује се у јавном гласилу и на [интернет страници Факултета и Универзитета](#).

Према члану 160. Статута Универзитета, Универзитет и његове организационе јединице, дужне су да воде евиденцију о успјеху студената на крају школске године. Студентска служба Шумарског факултета у сарадњи са наставницима и сарадницима на крају сваког семестра, односно школске године, прикупља детаљне податке о успјеху студената на нивоу појединих предмета. Након сваког испитног рока, проводи се анализа пролазности по поједним предметима и укупна анализа пролазности, аутоматски, преко Интегрисани информационог система Универзитета ФИС. Након завршеног испита, наставници онлајн објављују резултате са одржаног испита са анализом пролазности уврштеном у образац.

Што се тиче активности које се проводе ради унапређења успјеха студената, битно је напоменути да члан 121. Статута Универзитета предвиђа могућност додјељивања посебних похвала, награда и стипендија за нарочито добар успјех у студирању. Шумарски факултет, сходно поменутом члану Статута, сваке године, поводом прославе дана Факултета, награђује студенте који су у претходној години остварили најбољи успјех.

Према члану 162. Статута Универзитета у Бањој Луци, став 1., Универзитет је надлежан да призна периоде студирања, стране високошколске исправе и квалификације које је студент стекао/похађао изван територије Босне и Херцеговине, како из разлога наставка студија истог нивоа-степенa, тако и због уписа на виши ниво-степен студија. Процедура за стицање и признавање квалификација регулисана је Статутом Универзитета, члановима 162-171. Поступак еквиваленције раније стечених звања дефинисан је Статутом Универзитета, члан 172., те [Правилником о поступку еквиваленције раније стечених звања, поступку вредновања високошколских исправа и за потребе наставка школовања на Универзитету у Бањој Луци](#) и [Измјенама Правилника о поступку еквиваленције раније стечених звања, поступку вредновања високошколских исправа и за потребе наставка школовања на Универзитету у Бањој Луци](#).

3.3. Укљученост студената у побољшање процеса подучавања / учења

На Универзитету у Бањој Луци се од 2008. године изводи редовна [годишња евалуација наставног процеса и рада наставног особља](#) путем анкетирања студената. У фебруару 2015. године, усвојен је [Правилник о анкетирању студената о квалитету наставног процеса](#), који детаљно прописује поступке и процедуре везане за анкетирање студената о квалитету наставног процеса. Између осталог, та евалуација садржи многе показатеље квалитета самог студијског програма.

3.4. Цјеложивотно учење

Члановима 90. до 93. [Статута Универзитета у Бањој Луци](#) предвиђена је могућност организовања програма цјеложивотног учења који имају за циљ сљедеће:

- добијање потврде о успјешном похађању специфичних програма обуке (почетних или континуираних) или
- допуњавање или освјежавање знања из одређене области, намијењено за бивше студенте.

Статутом је предвиђено да се програми цјеложивотног учења проводе кроз *Центре за континуирану едукацију* који ће дјеловати на нивоу организационих јединица, односно факултета. Члан 93. Статута Универзитета дефинише да Сенат Универзитета, на приједлог организационе јединице (факултета), доноси акт којим се дефинишу детаљне инструкције, критеријуми, стандарди и процедуре за програме цјеложивотног учења.

На Шумарском факултету тренутно се не проводе програми цјеложивотног учења, нити је формиран Центар за континуирану едукацију. Има идеја и искустава да се путем [АЛУМНИ центра](#) поред повезивања са свршеним студентима нашег факултета покушавају спроводити обуке, семинари и сличне едукације које би биле повољније за чланове.

3.5. Едукација студената и консултације

Едукација студената изводи се у оквиру формалних термина за консултације, када студенти имају могућност да са својим професорима и сарадницима разговарају о редовним наставним активностима, плановима и програмима, али и могућностима покретања [властитих пројектних активности](#).

3.6. Систем жалби

Студенти су упознати са правилима студирања и процедуром жалбе путем јавно објављеног [Статута Универзитета у Бањој Луци](#), као и [Правила студирања на првом и другом циклусу студија](#), члан 51. и 52.

Ако студент сматра да је оштећен у поступку провођења и оцјењивања испита или у осталим облицима провјере знања, односно ако сматра да испит није обављен у складу са Законом, Статутом Универзитета и овим Правилима, може поднијети приговор декану факултета на добијену оцјену у року од два дана од дана јавне објаве оцјене. Студент је обавезан да приговор из претходног става образложи. Декан факултета је обавезан да у року од три дана од дана пријема приговора размотри приговор из става 1. овог члана и донесе рјешење по приговору.

Уколико оцијени да је приговор из става 1. овог члана основан, декан факултета у року од 48 сати доноси рјешење о понављању испита и формирању трочлане испитне комисије, са којим треба упознати предметног наставника и студента. У рјешењу утврђује и термин понављаног испита, с тим да се полагање испита пред испитном комисијом обавља најкасније у року од седам дана од пријема рјешења о понављању испита. За предмете за који факултет није матичан, одлуку о комисији доноси проректор за наставу. Против рјешења из претходног става допуштена је жалба вијећу факултета, чија је одлука коначна. Наставник чијом оцјеном студент није задовољан не може бити предсједник комисије. Одлуку о оцјени комисија доноси већином гласова и ова одлука је коначна. Записник о току испита и оцјени комисија доставља студентској служби факултета.

Послије три неуспјела покушаја полагања истог испита, студент има право да на лични захтјев полаже испит пред испитном комисијом коју именује декан факултета. Послије неуспјешног полагања испита пред комисијом, студент обнавља предмет из којег испит није положио.

3.7. Учешће студената у одлучивању

Од укупног броја чланова Научно-наставног вијећа Шумарског факултета 5 чланова или 19,2351% је из реда студената. Студенти, чланови Научно-наставног вијећа Шумарског факултета, бирају се у складу са чланом 70. став 6. Закона о високом образовања, чланом 55. став 3. Статута Универзитета и одредбама [Правилника о начину избора и броја чланова Студентског парламента и избору студената у наставно-научна/ умјетничка вијећа факултета/ Академије и Сената](#)

Високе школе унутрашњих послова. Сви студенти, преко својих представника или директно, могу прослиједити молбе, жалбе и приједлоге Научно-наставног вијећу или декану и продеканима Шумарског факултета.

Писмене молбе се подnose у деканат и протоколишу у Књигу протокола код техничког секретара, и достављају се декану и/или продекану за наставу на разматрање, у зависности од природе писменог захтјева. У року од 48 часова од пријема молбе, писмено рјешење се доставља у Студентску службу гдје студенти могу да подигну рјешење.

Декан и продекани имају стални контакт са свим заинтересованим странама преко званичних имејл адреса.

У оквиру Шумарског факултета постоји и Савез студената Шумарског факултета (ССШФ) који посједује властите просторије које се због недостатка простора на Факултету налазе у Студентском центру „Никола Тесла“. Савез студената Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци самостална је интересна организација студената Шумарског факултета у Универзитета Бањој Луци.

Савез студената је основан са основним циљем да студенти, на организован начин, дају свој допринос побољшању студентског стандарда и условима живота и рада студената. Основни циљ дјеловања Савеза студената је борба за остваривање права студената, раст студентског стандарда, те побољшање квалитета извођења наставног процеса и стручног оспособљавања и усавршавања студената.

Скупштина ССШФ-а налази се на врху организационе структуре ССШФ-а. Радом Скупштине ССШФ-а руководи предсједник Скупштине ССШФ-а. Предсједништво ССШФ-а сачињавају: предсједник, два потпредсједника и менаџери сектора.

Студентски парламент Универзитета у Бањој Луци је студентско представничко тијело основано у априлу 2008. године, а чине га по три представника сваке организационе јединице (факултета/Академије умјетности). Мандат чланова Студентског парламента је годину дана, а студенти се бирају непосредним и тајним гласањем. Парламент бира своје представнике у Сенат Универзитета (6 студената) и Управни одбор (1 студент).

4. Међународна сарадња

Листа потписаних споразума о међународној пословно-техничкој сарадњи између Шумарског факултета и других институција:

- Споразум о сарадњи Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци са Московским државним Универзитетом за шумарство (Московский государственный университет леса – МГУЛ) и Шумарским факултетом Универзитета у Београду, потписан дана 25.10.2015.
- Споразум о научно-истраживачкој и образовној сарадњи са Баварским Институтутом за низијско сјеменарство и оплемењивање, Њемачка, потписан 26.09.2013.године
- Уговор о научно-техничкој сарадњи са Универзитетом у Missouri, САД, потписан 07.09.2013.године
- Уговор о научно-техничкој сарадњи са Шумарским Универзитетом у Санкт Петербургу, Русија потписан 04.09.2013. године
- Споразум о сарадњи у области научно-истраживачког рада са ЈП "Војводина шуме", Нови Сад, потписан 17.10.2012. године
- Споразум о сарадњи у области образовања и научно-истраживачког рада са Институтутом за низијско шумарство и животну средину, Нови Сад, потписан 09.07.2012. године
- Споразум о сарадњи у области образовања и научно-истраживачког рада са Институтутом за кукуруз, Београд, потписан 01.02.2011. године.
- Уговор о образовној и научној размјени (билатерална сарадња) са Биотехничким факултетом Љубљана, потписан 19.10.2009. године
- Уговор о сарадњи са Шумарским факултетом у Београду, потписан 06.03.2007. године,
- Уговор о сарадњи са Институтутом експерименталне ботанике из Бјелорусије потписан 2019 године,
- Уговор о сарадњи са Шумарским факултетом на Државној пољопривредној академији из Нижњи Новгород који је потписан 2014. Године,
- Уговор о сарадњи са Шумарским факултетом Менделовог универзитета у Брну потписан 2019. Године
- Меморандум о споразумијевању са Global Change Research Institute, Czech Academy of Sciences из 2021,
- Уговор о сарадњи са Danube Region Network of Wood Research Centers из 2018.

4.1. Мобилност студената и наставника

Студенти и наставно особље на Универзитету у Бањој Луци имају право да у оквиру [програма међународне размјене](#) проведу одређено вријеме (семестар или студијску годину) на другом универзитету у земљи или у иностранству, посредством међународних програма за размјену студената, или на бази [билатералних уговора](#) између универзитета ([Статут Универзитета](#), члан 120). Програм међународне размјене организован је путем [координатора за међународну размјену](#) на нивоу Универзитета, те [координатора за међународну сарадњу](#) и [академских координатора за међународну размјену студената и особља](#) на нивоу организационих јединица. Информације о понуђеним програмима размјене студенти и наставно особље могу пронаћи на званичној интернет страници Универзитета, у дијелу посвећеном [међународној сарадњи](#) и [међународним образовним пројектима](#), [претрагом Универзитетске веб странице](#), те на званичној [интернет страници Факултета](#). Међународна размјена се одвија у координацији координатора универзитета и факултета.

Чланом 120. Статута Универзитета у Бањој Луци, студентима се гарантује мобилност и признавање остварених бодова у току дотадашњег образовања на другом универзитету у складу са [Законом о високом образовању РС](#) и правилима [Европског система преноса и акумулације бодова \(ECTS-ECTS\)](#). Мобилност студената регулисана је и [Правилима студирања на првом и другом циклусу студија](#), члан 41.-43. У складу са уговором који студент закључује са Универзитетом, признаје му се еквивалентни остварени број бодова, а према Правилима студирања на I и II циклусу студија, члан 41.

Студенти који желе да бораве у програму размјене један или два семестра, требају уз сагласност координатора за међународну размјену да потпишу Уговор о учењу.

У табелама 15 и 16 наведени су студенти и наставно особље које је у оквиру програма међународне размјене боравило одређено вријеме на универзитетима у иностранству.

Табела 15 Студенти учесници у међународној размјени

Академска година	Студенти који су били на размјени	Државе и универзитети на којима су били/јесу наши студенти у размјени	Студијски програми нашег Универзитета које су похађали/похађају наши студенти у размјени	Период трајања размјене	Програм размјене/ стипендија	Сврха боравка у иностранству		
						Пракса	Настава	Истраживање
2011/12	Јована Вилимоновић	Португал/ CESAM(Centre for Environmental and Marine Studies)	Шумарство	3 мјесеца	IAESTE	x		
2012/13	Десанка Лазић	Аустрија/ БОКУ	Шумарство	2 мјесеца	IAESTE, стипендија ВОРКУ	x		
2014/15	Драган Остић	Faculty of environmental management and agriculture, based in Szczecin, Poland	Шумарство	Један семестар	IAESTE пракса	x		x
2014/15	Ђорђе Трнинић	Faculty of environmental management and agriculture, based in Szczecin, Poland	Шумарство	Један семестар	IAESTE пракса	x		x
2021/22	Алекса Сеизовић	Менделов Универзитет Брно, Чешка Република	Шумарство	Један семестар	Erasmus +	x	x	

Табела 16 Наставно особље учесници у међународној размјени

Академска година	Наставно особље које је боравило/борави у иностранству	Државе и универзитети на којима су били/јесу ангажовани	Студијски програми нашег Универзитета на којима су ангажовани	Период трајања размјене	Програм размјене/ стипендија	Сврха боравка у иностранству	
						Настава	Истраживање
2011/12	Маријана Каповић – Соломун	САД University of Missouri	Шумарство	6 мјесеци	JFDP	x	x
2012/13	Вања Даничић	Њемачка (BAVARIAN OFFICE FOR FOREST SEEDING AND PLANTING)	Шумарство	1 мјесец	Alumni fond		x
	Бранислав Цвјетковић	САД (World Forestry Institute, Oregon State University)	Шумарство, први и други циклус студија	5 мјесеци	Harry A. Merlo fond		x
2014/15	Бранислав Цвјетковић	Њемачка, Баварски институт за сјеменарство, расадничарство и пошумљавање Teisendorf	Шумарство, први и други циклус студија	2 мјесеца	Пројекат ЕУ „Trees4Future“		x

	Вања Даничић	Њемачка, Баварски институт за сјеменарство, расадничарство и пошумљавање- Teisendorf	Шумарство	14 дана	Уговор о сарадњи Бр 1011/13 од 26.09. '13	x	
2021/22	Маријана Каповић Соломун/Вања Даничић	Шумарски универзитет Софија, Бугарска		2 дана	Erasmus Setof	x	
2021/22.	Милан Матаруга/Бранислав Цвјетковић	Менделов Универзитет у Брну, Чешка	Шумарство, први и други циклус студија	7 дана	Erasmus +	x	
2021/22.	Зоран Говедар/Драган Чомић	Менделов Универзитет у Брну, Чешка	Шумарство, први и други циклус студија	7 дана	Erasmus +	x	
2021/22	Војислав Дукић	Варшавски Универзитет природних наука (SGGW)	Шумарство, први и други циклус студија	8 дана	Erasmus +	x	

4.2. Процедуре за подршку међународним активностима

Сенат Универзитета је, на сједници од 23.09.2010. године усвојио документ под називом Стратешки правци и циљеви развоја међународне сарадње Универзитета у Бањој Луци. Као општи циљеви наводе се:

- Повећање финансијских издвајања за активности међународне сарадње
- Повећање размјене особља и студената
- Повећање учешћа у међународним пројектима
- Развијање интернационалних студијских програма
- Развијање система обезбјеђења квалитета
- Кадровско и инфраструктурно јачање Одјељења за међународну сарадњу.

5. Ресурси за учење и подршка студентима

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци настоји да континуирано обезбјеђује одговарајућа средства за активности у области учења и подучавања, те да обезбједи адекватне и лако доступне ресурсе за учење и подршку студентима, у складу са ESG стандардом.

5.1. Простор и опрема, информатички и библиотечки ресурси

Тренутно, Шумарски факултет располаже са 42 десктоп рачунара, 5 лаптоп рачунара, један видео-конференцијски уређај, камере, Wi-Fi рутер и 4 пројектора.

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци посједује укупан простор површине 1060,11 м², од кога су:

- кабинети: 186,75 м²;
- администрација: 63,9 м²;
- учионице: 315,22 м²;
- хол са степеницама: 236,00 м²;
- тоалети: 43,00 м²;
- помоћне просторије: 19,41 м² (Табела 17).

Табела 17 Ресурси и инфраструктура

Укупна површина корисног простора [м ²]	1060,11
Површина учионочког простора [м ²]	315,22
Површина библиотечног простора [м ²]	40,00
Површина лабораторијског простора [м ²]	91,43
Површина простора за студентски стандард (смјештај, исхрана, рекреација) [м ²]	15,35
Број амфитеатара и/или великих предаваоница	1
Број учионица	3
Број сједећих мјеста за наставу за студенте	290
Број рачунарских учионица	1
Број рачунара у рачунарским учионицама	6
Укупан број рачунара	40
Број лабораторија	4
Укупан број библиотечких јединица	6011
Укупан број књига/брошура у библиотеци	11688/2126
Број особа запослених у библиотеци	2
Укупан број административног особља	18
Укупан број особља у студентским службама	3

У згради постоји и 13 кабинета за наставнике и сараднике, те функционалне просторије које користи административно особље (Студентска служба, Рачуноводство)

Факултет посједује библиотеку коју користе и наставници и студенти. Фонд библиотеке Шумарског факултета чини 5108 библиотечких јединица из области из којих се изводи студиј. Овај фонд се сваке године квалитативно и квантитативно допуњава.

У складу са бројем студената Шумарског факултета, у библиотеци су запослене двије особе. Запослени у библиотеци су компетентни и спремни да студентима пруже помоћ у проналажењу литературе. Библиотека је отворена за кориснике сваког радног дана од 08:00 до 16:00 час.

5.2. Анализа података

На Универзитету у Бањој Луци се од 2008. године изводи редовна годишња евалуација наставног процеса и рада наставног особља путем анкетирања студената. Од љетног семестра академске 2014/2015. године, анкета се спроводи електронски, путем студентских налога универзитетског Информационог система. Између осталог, евалуација садржи многе показатеље квалитета самог студијског програма. Због недостатка формалних правила поступања са резултатима анализа и њиховог употребљавања за утврђивање мјера за побољшање наставног процеса, Сенат Универзитета у Бањој Луци је у фебруару 2015. године усвојио [Правилник о анкетирању студената о квалитету наставног процеса.](#)

На основу анализе дају се јасне препоруке о креирању уписне политике студената сва три циклуса студија за сваку годину појединачно. Наведена анализа је базирана на реалним подацима уз коришћење одговарајућих методолошких алата који откривају узроке слабијег уписа студената у више године студија. Након тога, деканат факултета преузима јасне кораке како би се повећала проходност студената по годинама студија кроз додатни ангажман наставника и сарадника путем консултација, а све у циљу бољег савладавања наставне материје за предмете који су у склопу студијског програма.

а) Анализа пролазности

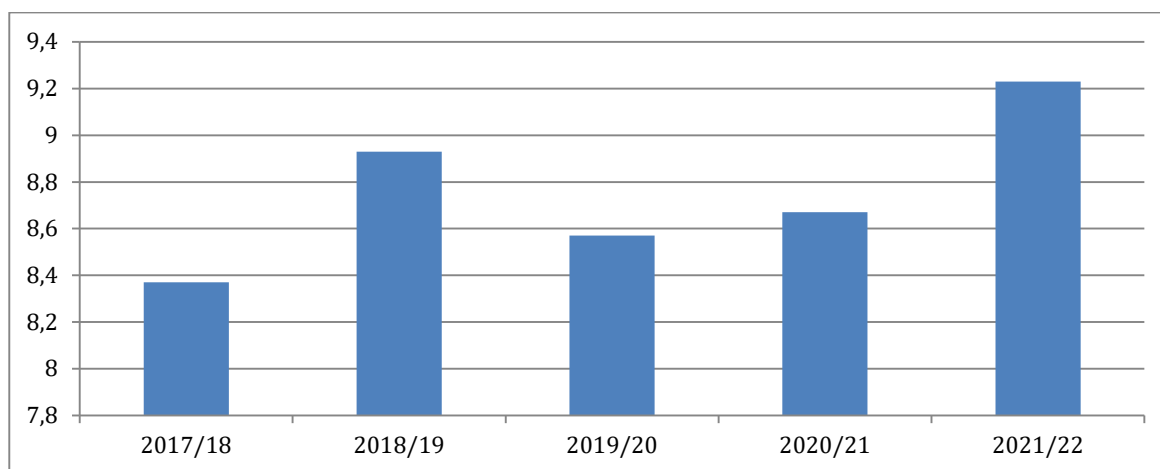
У академској 2017/18. дипломирало је укупно 5 студената са просјечном оцјеном 8,37, у академској 2018/19. години дипломирало је 4 студената са просјечном оцјеном 8,93. Током 2019/20. године дипломирало је 3 студента са просјечном оцјеном 8,57 а у академској 2020/21. години био је највећи број дипломираних студената и то 7 са просјечном оцјеном 8,67. У академској 2021/22. години број дипломираних студената био је 3, а просјечна оцјена је 9,23 (Табела 18).

Табела 18 Упоредна анализа броја дипломираних студената на другом циклусу студија и просјечне оцјене дипломираних студената

	2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	Бр.	Прос. оцј.	Бр.	Прос. оцј.	Бр.	Прос. оцј.	Бр.	Прос. оцј.	Бр.	Прос. оцј.
Дипломирани студенти	5	8,37	4	8,93	3	8,57	7	8,67	3	9,23

Извор: Студентска служба Шумарског факултета

Графикон 1 Анализа просјечне оцјене дипломираних студената од академске 2017/18 – 2021/22

Извор: Студентска служба Шумарског факултета

На графикону 1 приказан је преглед просјечне оцјене дипломираних студената у току студија, из кога се уочава тренд пада просјечне оцјене.

У табели 19 су представљени подаци о укупном броју дипломираних инжењера шумарства, магистара и доктора шумарских наука у периоду од 1992. до октобра 2022. године на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци

Табела 19 Преглед броја дипломираних инжењера шумарства, магистара и доктора шумарских наука у периоду од 1992. до октобра 2022. године

Доктори шумарских наука	9
Магистри шумарских наука	5
Мастери шумарства – 300 ECTS	34
Дипломирани инжењери шумарства – стари програм	589
Дипломирани инжењери шумарства – Болоња	282

Извор: Студентска служба Шумарског факултета

б) Анализа напредовања студената

У циљу унапређења квалитета студирања, извршена је и анализа проходности студената у више године студија. Циљ ове анализе је да се прати напредовање одређене „генерације“ студената. Укупни број уписаних студената у одређену академску годину раздваја се на студенте који су одређену академску годину уписали први пут и на студенте који су одређену академску годину уписали са обновом претходних година студија. Ради анализе напредовања одређене „генерације“ студената, студенти који су академску годину уписали први пут, даље се раздвајају на студенте који су уписали одређену годину без обнове претходних година и са обновом претходних година.

Даља анализа фокусира се на стављање у однос броја студената који су уписали одређену академску годину први пут, без обнове претходних година студија и укупног броја студената одређене „генерације“. Ови подаци су важни због сагледавања стопе дипломирања, стопе напуштања студија, те сагледавања које године студија студенти најтеже завршавају, итд.

Табела 20 Преглед континуираног напредовања студената (студијски програм Шумарство 60 ECTS)

Академска година	Прва година	Апсолвенти	Дипломирали
2013-14	3		
2014-15	1	2	
2015-16	6	1	
2016-17	8	5	1
2017-18	5	5	1
2018-19	8	4	2
2019-20	11	4	2
2020-21	10	6	4
2021-22	17	2	

Извор: Студентска служба Шумарског факултета

Први мастер студенти уписани су 2013/14. и до 2016/17., од њих укупно 10, само је један дипломирао. Највећи број студената уписан школске 2021/22. године (Табела 20).

Табела 21 Преглед континуираног напредовања студената (студијски програм Шумарство 120 ECTS)

Академска година	Прва година		Друга година		Дипломирали
	Први пут уписани	Обнова године	Први пут уписани	Обнова године	
2019-20	6	-	-	-	-
2020-21	11	1	5	-	-
2021-22	6	7	6	-	-

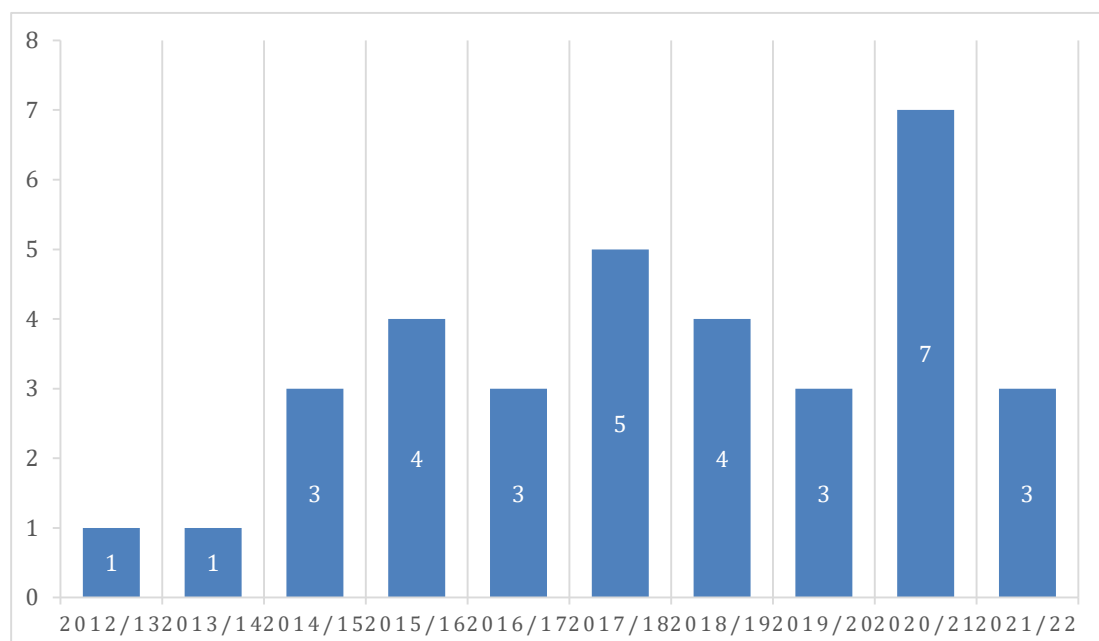
Извор: Студентска служба Шумарског факултета

На овај студијски програм први мастер студенти уписани су школске 2019/20. Од којих је 5 уписало другу годину. Док, је 2020/21. године 11 студената први пут уписло мастер студиј и 1 студент обнову године, а у другу годину студија је прошло 6 студената од укупно 12 (Табела 21).

в) Дипломирани студенти

На графикону 2 је приказан је број дипломираних студената који су одбранили мастер рад од генерације уписане академске 2010/2011. године до краја академске 2021/2022. године.

Графикон 2 Анализа броја дипломираних студената за период 2010/11 – 2021/22. године

Извор: Студентска служба Шумарског факултета

5.3. Информациони системи

Од 01. октобра 2016. године Шумарски факултет користи Интегрисани информациони систем Универзитета у Бањој Луци, чијим увођењем је побољшана ефикасност и квалитет рада Факултета и Универзитета. Факултетски Информациони Систем (ФИС) Универзитета у Бањој Луци омогућава праћење, администрирање и организовање наставе и наставних процеса на Универзитету. Систем обухвата апликацију за студентску службу, веб портал за студенте и веб портал за запослене.

Основе функционалности ФИС-а су:

- подршка организовању и извођењу наставе на свим циклусима студија,
- праћење и евидентирање комплетног досијеа студената,
- планирање плаћања школарина,
- подршка организовању испитних рокова, условљавања пријаве испита уз могућност пријаве испита преко Интернета и електронског плаћања испита,
- студентска анкета,
- штампање испитних пријава, диплома, додатака дипломи као и осталих увјерења и извјештаја за студенте,
- штампање и израда статистика уписа, успјеха студената, пролазности на испитима као и осталих статистика.

Веб портали за студенте и запослене омогућавају студентима и запосленима приступ ФИС информационом систему факултета. Главна намјена портала је пребацивање у Интернет окружење свих административних послова које студенти и запослени иначе обављају преко шалтера у Студентској служби и Рачуноводству. Студентски сервис омогућава извршавање најчешћих административних обавеза студената као што су: пријава испита и других наставних активности, преглед оцјена, избор предмета, попуњавање обавезних анкета. Студентима су на располагању и преглед распореда часова, термина испита, преузимање датотека, итд.

Сви подаци су смјештени у јединствене скупове и структуре података, односно јединствену базу података, што омогућава ефикасно одржавање и поједностављује прављење копија података за архивирање ради сигурности (бекап). Јединствена база података омогућава и генерисање извјештаја који обједињују различите податке из различитих служби. Ова погодност је од великог значаја за генерисање статистичких извјештаја.

Систем посједује висок степен заштите података, омогућава рад са великим бројем корисника истовремено, високу параметризацију система, као и могућност проширења.

Факултети који користе ФИС су: Академија умјетности, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет Економски факултет, Електротехнички факултет, Машински факултет, Медицински факултет, Факултет безбједносних наука, Факултет политичких наука Пољопривредни факултет, Правни факултет, Природноматематички факултет, Факултет физичког васпитања и спорта, Филолошки факултет, Филозофски факултет, Рударски факултет, Технолошки факултет и Шумарски факултет.

Комуницирање са студентима и особљем омогућено је путем званичне интернет странице [Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци](#) и [званичне Facebook странице](#) гдје се размјењују информације о предавањима, консултацијама, испитима, предиспитним обавезама, резултатима, те подаци о свим наставницима и сарадницима, као и личне е-мејл адресе на које су стално доступни.

5.4. Презентација информација за јавност

Према члану 159. Статута Универзитета у Бањој Луци, Универзитет је дужан да редовно публикује најновије непристрасне, објективне квантитативне и квалитативне информације о студијским програмима који се нуде, као и додијељеним дипломама, а у складу са ESG стандардом 1.8. – Информисање јавности. Универзитет информише студенте путем универзитетске интернет странице и интернет страница факултета, огласних табли, водича за студенте, брошура и студентских служби. На нивоу Универзитета запослен је и [стручни сарадник за односе са јавношћу](#). Ради повећања видљивости и присутности Универзитета у Бањој Луци на интернету донесен је [Правилник о мјерама за повећање видљивости и присутности Универзитета у Бањој Луци и његових организационих јединица на Интернету](#).

Све важне информације о раду високошколске установе и њених организационих јединица се редовно ажурирају и објављују на [званичној интернет страници Универзитета у Бањој Луци](#), као и факултетским интернет страницама на [ћирилици](#) и [латиници](#), као и на [енглеском језику](#). Ради што боље комуникације, бржег и лакшег приступа студената информацијама, те праћења трендова у комуникацији, Шумарски факултет формирао је [Званичну Facebook страницу Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци](#). Такође, медији се позивају на сва важна дешавања која се тичу рада високошколске установе. У циљу још бољег приступа студената и јавности информацијама, Шумарски факултет је приступио процесу модернизације и побољшања званичне интернет странице.

5.5. Политика комуницирања са јавности

Шумарски факултет има јако добру комуникацију и сарадњу са Савезом студената Шумарског факултета. На [званичној Facebook страници Савеза](#) свакодневно се објављују информације, те пружа могућност студентима да дају приједлоге, сугестије и примједбе о свим аспектима рада на Факултету. Такође, редовно се проводе и анкете студената о наставном процесу на Факултету.

[Интернет страница Факултета](#) представља основни вид комуникације са широм јавности. Декан и продекани су једини овлашћени за уређивање вијести на почетној страници, а вијести се редовно, готово свакодневно ажурирају. У случају посјета значајних личности Факултету или организовања званичних скупова од значаја за Факултет и Универзитет у Бањој Луци, руководство Факултета редовно шаље позиве медијима и саопштења за јавност.

6. Интерно осигурање квалитета

Обезбјеђење квалитета у области високог образовања (члан 4. Став 8. Закона о високом образовању) указује на обавезу и значај осигурања квалитета на високошколским установама. Први члан овог поглавља обавезује високошколске установе да повремено, по правилу на крају академске године, а најмање сваке треће године, спроводе поступак самовредновања и оцјене квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

Универзитет у Бањој Луци се за изградњу културе квалитета обавезао својим Статутом (члан 152. до 158.). Сенат Универзитета је формирао Комитет за осигурање квалитета (КОК), као највише тијело у систему квалитета, задужено, поред осталог, за припремање политике и стратегије квалитета и достављање ректору и Сенату на коначно усвајање. Званично усвојен документ Политике осигурања квалитета на Универзитету у Бањој Луци је [Систем квалитета](#). Документ је јавно објављен и примјењује се у свим процесима и организационим јединицама. Документ садржи сљедеће дијелове:

- [Стратегију за осигурање квалитета](#)
- [Процедуру за праћење и унапређење квалитета](#)
- [Обрасце за праћење квалитета](#)

Систем квалитета је припремљен од стране Комитета за осигурање квалитета УНИБЛ, а о чему свједочи [Записника о састанку Комитета за осигурање квалитета](#). Документ је усвојен на сједници Сената УНИБЛ дана 11.07.2012. године под бројем: 02/04-3.1867-116/12.

Иако систем квалитета на Универзитету још није у потпуности успостављен, активности на осигурању квалитета се континуирано проводе. Осмишљен је систем осигурања квалитета који се састоји од 3 основне компоненте и то:

- Људски и материјални ресурси са којима располаже,
- Задаци, односно послови које обавља, и
- Документација која успоставља правила функционисања система.

На нивоу Универзитета успостављена је, чак прије Комитета за осигурање квалитета, Канцеларија за осигурање квалитета (КоК) са једним запосленим, координатором за осигурање квалитета, са задатком да обезбиједи техничку подршку за КОК. Поред постављања координатора за осигурање квалитета Универзитета, извршено је именовање координатора квалитета на организационим јединицама из реда академског особља, па тако и на Шумарском факултету.

УНИБЛ има усвојен сет индикатора успјешности (kpi) као резултат SHEQA пројекта из 2011. године, и односи се на све јавне универзитете у БиХ. УНИБЛ је такође развио свој сет проширених образаца за праћење квалитета. Тренутно се прикупља и анализира ревидирани сет образаца квалитета на годишњем нивоу, јер

тренутно информациони систем није стављен у пуну функцију. Резултати анализе се користе за активности унапређења студијског програма и наставног процеса.

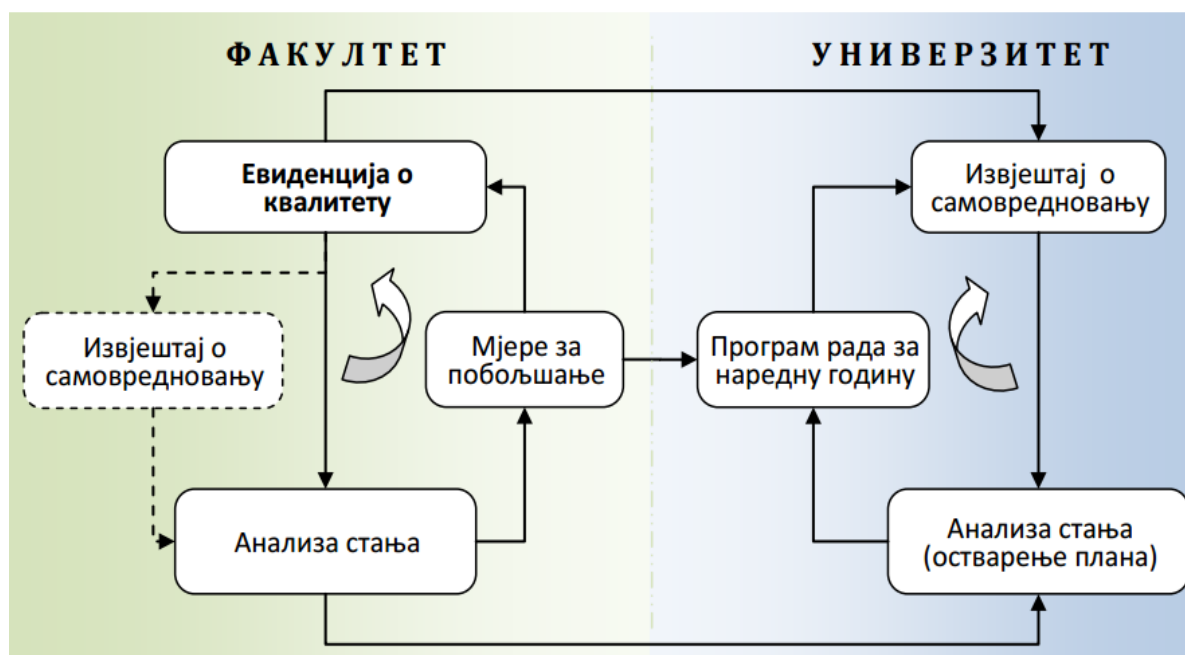
6.1. Политика и процедуре за унутрашње обезбјеђивање квалитета

Процедура за унутрашње обезбјеђивање квалитета дефинисана је у другом дијелу документа *Систем квалитета* под називом [Процедура за праћење и унапређење квалитета](#), а у складу са ESG стандардом 1.1. – Политика за обезбјеђивање квалитета.

Овом процедуром утврђује се јединствен начин праћења, анализе и унапређења квалитета на свим организационим јединицама Универзитета. Она садржи преглед неопходне евиденције о квалитету и активности на унапређењу квалитета. Процедура утврђује и динамику извођења појединих активности, те задужења, надлежности и одговорности особа по појединим питањима.

Сврха ове процедуре је успостављање праксе и културе квалитета. Праћење квалитета (самовредновање) је предуслов за систематско унапређење рада и резултата рада. Садржај процедуре у погледу активности и евиденције прати захтјеве европских, БиХ и РС прописа и препорука везаних за осигурање квалитета на Универзитетима. Истовремено, да се избјегне неефикасно оптерећење особља, прописује се минимум евиденције неопходне за обједињену оцјену о стању квалитета на Универзитету. Временом, овај ће се почетни модел развијати и обликовати кроз размјену знања и способности и ширење примјера добре праксе квалитета.

Предметни модел праћења, анализе и унапређења квалитета илустрован је на слици 3.

Слика 2 Модел праћења, анализе и унапређења квалитета, (Извор: Процедура за праћење и унапређење квалитета)

У циљу додатног обезбјеђења квалитета, требало би дефинисати политику и процедуре за обезбјеђење квалитета на Шумарском факултету усклађену са Системом квалитета Универзитета у Бањој Луци, усвојити их и јавно објавити.

6.2. Укљученост субјеката

Документ *Систем квалитета* је припремљен и предложен од Комитета за осигурање квалитета (КОК) УНИБЛ, а у складу са ESG стандардом 1.1. – Политика за обезбјеђивање квалитета. Комитет за осигурање квалитета Универзитета, поред наставног и административног особља Универзитета, чине и студенти, а чијем учешћу у изради документа *Систем квалитета* свједочи [Записник о састанку Комитета за осигурање квалитета](#). Приједлог радне верзије документа *Систем квалитета* је прошао јавну расправу по факултетским вијећима у чијим саставима, осим академског особља, сједе и студентски представници. Такође, у саставу Сената, који је усвојио *Систем квалитета*, сједи 20% чланова из реда студената или 6 представника од укупно 29 чланова Сената.

6.2.1. Улога студената у управљању и систему унутрашњег обезбјеђења квалитета

Улога студената сва три циклуса у органима управљања Универзитетом дефинисана је Статутом Универзитета. Студенти су укључени у рад Управног одбора (чланови 27. и 28.), Сената Универзитета (члан 34.) и научно-наставних/умјетничко-наставних вијећа организационих јединица (члан 55., став 1).

Студенти су укључени и у рад Комитета за осигурање квалитета на начин дефинисан Статутом Универзитета (члан 154., став 2). Учесће студената у процедурама осигурања квалитета и редовном вредновању квалитета такође је дефинисано Статутом Универзитета (члан 155., ставови 2 и 3). На нивоу Универзитета донесен је [Правилник о анкетирању студената о квалитету Наставног процеса](#).

Након почетка процеса интеграције Универзитета, јануара 2008. године, почело се са интегралним анкетама студената на нивоу цијелог Универзитета. У зимском семестру школске 2008/09. године, изведена је прва универзитетска анкета, а од љетног семестра академске 2014/2015. године, анкета се спроводи електронски, путем налога студената на Универзитетском информационом систему.

Студенти преко својих представника и Савеза студената Шумарског факултета су активни учесници у креирању бројних процедура и докумената од интереса студената.

6.2.2. Трећа мисија

Поред наставе и истраживања као основних универзитетских мисија, под трећом мисијом универзитета подразумијева се однос универзитета и заједнице, околине. Састоји се од двије димензије – друштвене, цивилне и економске, које треба да буду равноправне. Трећа мисија Универзитета може да се реализује кроз двије парадигме и то служење заједници, насупрот парадигме залагање у заједници. Трећу мисију треба схватити као однос између високог образовања и друштва изван прве (настава) и друге (истраживање) мисије; нова двострука улога универзитета као носиоца позитивних промјена које доприносе друштвеном развоју и предузетника који доприносе економском развоју. Трећа мисија универзитета подразумијева и друштвену и економску димензију и то тако да оне треба да буду подједнако значајне. Она се заснива на приватно јавним партнерствима, сарадњи универзитета, привреде и државе. Неки аутори трећу мисију дефинишу као другу академску револуцију и појаву предузетничког универзитета (Дудерстадт, 1999; Вавакова, 1998).

[Водећи се овим принципима Шумарски факултет активно учествује у акцијама](#) које организују институције РС и БиХ, невладине организација, удружења грађана као и компаније са којима имамо блиске везе кроз пословно-техничку сарадњу. Овдје морамо истаћи да нам у тим акцијама подршку пружа [Савез студената Шумарског факултета](#).

Такође Факултет настоји да се промовише и профилише као водећа научна институција из области шумарства у РС како би указао на значај овог обновљивог ресурса за опстанак и развој како привреде тако и друштва у цијелини што захтјева и квалитетно образовање стручњака из ове области. Из тог разлога започета је кампања [интезивне медијске промоције](#) Шумарског факултета како би се привукао што већи [број студената](#) који су заинтересовани за газдовање и управљање природним ресурсима а у првом реду шумом.

Табела 22 Факултет је досада склопио уговоре о пословно-техничкој сарадњи са следећим институцијама:

Р. бр.	Бр. уговора	Назив уговора	Институције	Датум потписивања	Датум истека
1.	975/21	Споразум о пословно-техничкој сарадњи	Агенција за заштиту животне средине Црне Горе	02.10.2021 .	31.12.2026.
2.	658/12	Споразум о сарадњи у области научно-истраживачког рада	Спомен подручје Доња Градина	21.05.2012 .	-
3.	652/21	Споразум о пословно техничкој сарадњи	Индустријска плантажа а.д.д. Бања Лука	01.07.2021 .	31.12.2026.
4.	245/18	Споразум о пословно техничкој сарадњи	WMTA –Ustanova za stručno obrazovanje odraslih, Bosna i Hercegovina	26.02.2018 .	
5.	227/19	Уговор о сарадњи	Ловачки савез Републике Српске	18.02.2019 .	
6.	1546/18	Споразум о пословно техничкој сарадњи	ЈУ Раднички универзитет, Босна и Херцеговина	29.11.2018 .	

6.3. Процедуре за обезбјеђивање квалитета студијских програма

Процедуре за провођење студијских програма дефинисане су у [Правилима студирања на I и II циклусу студија](#), који је усвојио Сенат Универзитета у Бањој Луци. Документ је јавно објављен на званичној интернет страници Универзитета у Бањој Луци.

Студијски програм другог циклуса студија *Шумарство – 60 ECTS* Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци лиценциран је 28.08.2013. године од стране Министарства просвјете и културе (Рјешење број 07.023/612-325-1/12) и *Шумарство – 60 ECTS* у септембру 2013. године. (дозвола за рад број: 07.023/612-325-2/12 од 16.09.2013. године). Студијски програм другог циклуса студија *Шумарство – 120 ECTS* Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци добили су Дозволу за извођење студијског програма Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске рјешењем број: 19/6-040/6-8-5-2/18 од 09.09.2019.

У [Наставном плану и програму за II циклус студија](#) – студијски програм Шумарство 120 ECTS исказани су циљеви студијског програма Шумарство, услови за упис на студијски програм, врста студија и начин извођења, бодовна вриједност сваког предмета исказана сходно ECTS, начину оцјењивања на предмету и релевантност квалификација особља и ресурса.

Правила студирања усвојена од стране Сената Универзитета у Бањој Луци садрже одредбе којима се утврђују врсте студија, услови студирања, начин извођења наставе, напредовање студената у току студија, вредновање рада студената, додјељивање степена и диплома, издавање исправа о студију, права и обавезе наставника и студената при извођењу и савладавању студија на организационим јединицама Универзитета, испитни систем, израда и одбрана завршног рада, статус студената, студентска и академска покретљивост, праћење квалитета студија, као и друга питања важна за организацију извођења студија.

Правила студирања се заснивају на одредбама [Закона о високом образовању](#) („Службени Гласник Републике Српске“, број 67/20), Статута Универзитета у Бањој Луци, поставкама Болоњске декларације и на вредновању оптерећења студијским обавезама путем ECTS (*European Credit Transfer and Accumulation System*) бодова.

6.4. Унапређење студијских програма

Универзитет и факултети непрестано улажу напоре у побољшању укупног квалитета, при чему је полазна основа континуирано унапређење лиценцираних студијских програма, а у складу са законским прописима и ESG стандардом 1.9. – Стално праћење и периодична ревизија програма. Тако је Сенат Универзитета 2012. године усвојио [Упутство за израду и побољшање студијских програма](#), како би олакшао факултетима спровођење ревизија постојећих и унапређење студијских програма, те како заинтересоване стране укључујете у тај процес.

На Универзитету у Бањој Луци се од 2008. године изводи редовна годишња евалуација наставног процеса и рада наставног особља путем анкетирања студената. Између осталог, та евалуација садржи многе показатеље квалитета самог студијског програма. Међутим на другом и трећем циклусу студија се не спроводи анкетирање студената тако да немамо повратну информацију о квалитету студисјких програма на овим циклусима студија. Мада, оправдање за не спровођење анкетирања можемо наћи у броју студената на овим циклусима студија, али и у чињеници да су они пронашли у наставним плановима на II своју нишу интересовања.

III ЗАВРШНИ ДИО

1. Закључак

Поступак израде Самоевалуационог извјештаја Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци проведен је у периоду мај–децембар 2022. године. Поступак израде самоевалуационог извјештаја се састојао од сљедећих фаза:

- Планирање процеса самоевалуације;
- Формирање Комисије за израду самоевалуационог извјештаја;
- Учешћа на састанцима које је организовао Универзитет
- Попуњавање чек листе
- Писање Самоевалуационог извјештаја;

Шумарски факултет је једна од млађих организационих јединица Универзитета у Бањој Луци, али је постигла завидан успјех у многим пољима и поставила темеље за још бржи развој у будућности. Завршна анализа стања на Шумарском факултету у Бања Луци приказана је уз помоћ SWOT анализе.

2. SWOT анализа

2.1 *Снаге*

- Традиција и савременост – 30 године постојања и успјешног рада.
- Обезбијеђен комплетан кадар за самостално извођење наставе
- Потписани споразуми о међународној сарадњи што омогућава мобилност студената и наставника
- Универзитет у Бањој Луци је акредитована високошколска установа, а сви студијски програми на сва три циклуса студија на Шумарском факултету су лиценцирани, модернизовани и употпуњени посљењим резултатима научних и стручних достигнућа.
- Приступачност студирања са финансисјког аспекта. Цијена школарине у Републици Српској на јавним универзитетима годинама је непромијењена и знатно је нижа од цијене школарине осталих јавних и приватних високошколских установа у земљи и региону.
- Лиценциран савремени наставни план и програм израђен према ESG стандардима, као и начин извођења наставе и оцјењивања студената, по узору на најквалитетније образовне установе овог типа у Европи и свијету.
- Предавачи су истакнути стручњаци, који се бирају на транспарентан начин, из области које предају и успјешни привредници - тако да имамо јединствен спој науке и праксе. Вјежбе држе доценти, ванредни и редовни професори

- Ради олакшања одвијања наставног процеса и праћења савремених трендова у области образовања, уведен је интегрисани информациони систем Универзитета, а руководство факултета врши континуиране анализе за потребе унапријеђења квалитета.
- Комуникација са заинтересованим странама, посебно преко модерног веб сајта на српском и енглеском језику.
- Сва обавјештења, као и резултати испита могу се провјерити на веб страници Факултета, а контакти студената и професора могу се обављати и уз помоћ електронске поште, те редовних консултација са студентима.
- Израђен је модеран веб сајт, а активна је и [званична Facebook, Instagram i LinkedIn страница Шумарског факултета](#).
- Широки дијапазон ваннаставних активности које се одвијају на Факултету, омогућава студентима да развијају унапријед креативност, стичу нова знања из области које их посебно занимају, као и да зараде новац од тих активности. Студенти нашег Факултета, учествовали су и учествују у бројним домаћим и међународним пројектима, под менторством декана и појединих професора, путем разних организација на Факултету.
- Могућност одласка у иностранство на разне семинаре, обуке и слично преко Савеза студената Шумарског факултета или неке од организација са којима сарађујемо.
- Министарство науке и технологије РС је у јануару 2015. године извршило [рангирање научног часописа Гласник Шумарског факултета](#) сврставши га у другу категорију научних часописа са освојених 27 од могућих 40 бодова. Часопис је тако постао водећи научни часопис националног значаја у Републици Српској.
- Велики степен успјеха у каријерама масетер инжињера шумарства који су завршили Шумарски факултет
- Савремена Студентска служба са одлично обученим и образованим особљем.
- Изузетна међународна сарадња која подразумијева размјену наставника и сарадника у процесима наставе и научно-истраживачког рада. Факултет тренутно има интензивну сарадњу са факултетима и стручним и професионалним институцијама у иностранству.
- Велика мобилности наставног особља и студената кроз учешће у међународним програмима размјене.
- Велико искуство запослених и перманентно запошљавање нових сарадника, флексибилност и иновативност у раду.
- Велики проценат изборности предмета и предмета из других дисциплина повезаних са шумарством.
- Редовна евалуација и модернизација наставног плана и програма.
- Висок ниво организованости. Распоред предавања, распоред полагања колоквијума и распоред полагања завршних испита за академску годину, као и академски календар, продекан за наставу објављује редовно на интернет страници Факултета и Огласној плочи Факултета. Распоред предавања садржи

мјесто и вријеме извођења предавања и вјежби, а распоред полагања колоквијума и испита мјесто и вријеме извођења колоквијума, односно испита.

- Висок ниво учешћа студената у одлучивању и евалуацији наставног процеса.
- Шумарски факултет је у току академске 2022/2023 године ће се преселити у нову зграду која располаже са преко 7000 квадратних метара простора
- Шумарство је у Републици Српској и цијелој Босни и Херцеговини традиционално важна привредна грана са дугом традицијом.

2.2 Слабости

- Сарадња Факултета и Универзитета са привредом још увијек није на високом нивоу.
- У Републици Српској тренутно имају два, а у цијелој Босни и Херцеговини пет факултета који школују кадрове из области шумарства.
- Не постоји могућност похађања наставе на II циклусу студија на енглеском језику.
- Недовољна употреба савремених помагала у наставном процесу (на примјер паметне табле) и софтверских програма (ГИС, Статистика)
- Недостатак новчаних средстава за учествовање наставничког и сарадничког особља на међународним конференцијама.
- Недовољно простора на Факултету (за канцеларије, лабораторије, практикуме и сл.) тренутно и дијељење простора са другим факултетом
- Гласник Шумарског факултета није на SCOPUS, нити на Thomson Reuters листи.
- Недодстатак финансијских средстава за развој нових програма и запошљавање новог наставног кадра.
- Непостојање наставне базе.
- Непостојање института регистрованих у оквиру Факултета.
- Неспровођење анкете међу студентима другог циклуса.

2.3 Прилике

- Успостављање боље сарадње са привредним и непривредним субјектима у земљи и иностранству.
- Е-учење (Long distance learning).
- Близина Европске уније (50 km).
- Нова зграда факултета.
- Повећање броја објављених научно-истраживачких радова наставника и сарадника у часописима индексираним у цитатним базама кроз регионално повезивање (интеркатедарски скупови, научне конференције, семинари и округли столови).
- Привлачење већег броја студената лансирањем и активним радом новог модерног веб сајта, Facebook, Instagram и LinkedIn странице.

- Повећање прихода кроз повећан интерес страних студената за студирање на сва три циклуса студија и побољшану сарадњу са реалним сектором.
- Усвајање нових метода одржавања наставе уз комбиновање предавања и вјежби са гостујућим предавањима.
- Оснивање нових центара на Факултету.
- Оснивање Института за шумарство и прераду дрвета.
- Повећање и побољшање сарадње са другим факултетима и професионалним установама из земље, сусједних и других европских земаља.
- Мобилност наставника, сарадника и студената у оквиру пројеката међународне сарадње.
- Побољшање материјалног положаја запослених и Факултета уопште, кроз повећано учешће у пројектима ЕУ, домаћих институција и привреде.
- Успостављање свеобухватне сарадње Факултета и привредних и непривредних субјеката и институција кроз међусобну сарадњу и пројекте студентског волонтирања и праксе.
- Побољшање квалитета научно-истраживачког рада кроз тјешњу прекограничну сарадњу на заједничким пројектима са колегицама и колегама из иностранства.

2.4 Пријетње

- Неповољна економска ситуација у земљи и висока стопа незапослености.
- Одлазак младих у иностранство.
- Опадање интересовања за студирање међу младима.
- Влада и ЈПШ "Шуме Републике Српске" а.д. Соколац не користе у довољној мјери ресурсе Факултета за израду стратегија и експертиза, уз често оспоравање резултата рада запослених на Шумарском факултету.
- Због недовољног искуства, Факултет је у неповољном положају у појединачном и мултилатералном учествовању на међународним конкурсима, као што су пријављивање за новчану подршку са пројеката и фондова као што су IPA, Horizon Europa, Interreg, и др.
- Често недопустиво велико мијешање надлежних министарстава и институција у аутономију Универзитета.
- Усвајање и наметање законских рјешења и подзаконских аката који директно или индиректно утичу на развој Универзитета и пословање његових организационих јединица на недовољно демократичан начин.
- Недовољно и круто финансирање Универзитета и Факултета од стране Владе Републике Српске.
- Финансијска криза и криза реалног сектора.
- Генерално лоша слика у медијима о Универзитету и државним факултетима (често паушалне оптужбе о корупцији, сексуалном злостављању, великим платама, и томе сл.).

- Низак наталитет у тзв. послужератној генерацији који утиче на тренутни пад броја новоуписаних студената на нашем Факултету.

3. Завршна разматрања

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци развио је модеран наставни план и програм II циклуса студија Шумарство – 60 ECTS (по моделу 4+1+3) и Шумарство – 120 ECTS (по моделу 3+2+3) који у потпуности задовољава ESG стандарде. Самоевалуациони извјештај студијског програма је логички сlijед наставка пута обезбјеђења и континуираног унапређења квалитета студирања на Шумарском факултету. Иако је Шумарски факултет релативно млада институција постављен је добар основ за будући развој. Факултет кадровски стално јача, многи наставници су докторирали на другим универзитетима и стечена искуства су пренијели и примјењују их на Шумарском факултету. Интензивирана је мобилност наставника и студената у оба смјера (одлазећи и долазећи наставници и студенти) те је значајан број научних радника из више од 10 европских држава долазио на Шумарски факултет и држао предавања Овај процес самоевалуације у којем се налази Универзитет у Бањој Луци је одлична прилика Шумарском факултету да реално направи пресјек стања и поређење са другим факултетима и да се уочи у којим сегментима треба улагати додатне напоре за развој да би се поставили темељи за дугорочан опстанак на тржишту науке и знања.